



Missziói nap
mindhárom
egyház-
kerületben
▶ 4-5. oldal

Egyház és közélet... ▶ 3. oldal
Az MEE Diakóniai Osztályának melléklete ▶ 8-9. oldal
Szlovák és német oldal ▶ 7. és 10. oldal
Láthatóan evangélikus ▶ 12. oldal
A vallás szerepe Európában ▶ 13. oldal
200 éve született Søren Kierkegaard ▶ 14. oldal

Pünkösti püspöki pásztorlevél

Köszöntjük Testvéreinket az anyaszentegyház születésnapján, a Szentlélek által nekünk ajándékozott közös nyelv, a megértés, az Istenre és egymásra találás ünnepén! Napjainkban is létszükséglet az egészséges kommunikáció, hogy jobban megértsük egymást családban, egyházban, hazában. Nélkülözhetetlen a közös nyelv annak érdekében is, hogy érthetően tudjuk továbbadni a reánk bízott örömhírt. A legtöbb népszámlálás adatai szembesítettek minket azzal, hogy egyre többen közömbösebbek az egyház tanítása és szolgálata iránt. Komoly missziói kihívás továbbá az a több tízezer hittestvérünk is, akik a Központi Statisztikai Hivatal ada-

itai szerint az evangélikus egyházhoz tartozónak vallották magukat, de nem ismerjük őket, még nem találunk utat egymáshoz. Küldetésünk, hogy minden evangélikus érzésű testvérünk „láthatóan evangélikus” legyen, igazi lelki otthonra találjon valamelyik gyülekezetünkben. Ennek érdekében erős várainkat vonzó hívogató lelki otthonokká kell formálnunk, ahol a keresők nyitott szívű, befogadó testvérekre, igazi közösségre találhatnak. Nem elég csupán hazavárnunk az egyelőre számunkra név és arc nélküli hittestvéreket. A pünkösti Lélek mozgósíthat minket, hogy feltámadott Urunk, a Jó Pásztor

nyomában induljunk el mi is az elveszett, elkallódott, elrejtőzött családtagok felkutatására. Ebben a kereső szolgálatban segítség lehet a szerveződő hit- és erkölcsstanoktatás éppúgy, mint a korszerű kommunikációs eszközök, amelyek azonban nem pótolhatják a személyes, lélektől lélekig forduló hívogatót. Pünkösdkor esélyt kapunk, hogy Jézusra és egymásra találjunk. Ezzel az élő és éltető reménységgel imádkozunk kitartóan az erő, a szeretet és józság Lelkéért, aki egyedül képes megőrizni és megújítani egyházunkat. Isten élő Lelke, jöjj! Budapest–Győr, 2013. pünkösd

SZEMEREI JÁNOS püspök • DR. FABINY TAMÁS püspök • GÁNCSS PÉTER elnök-püspök

PÜNKÖSDVASÁRNAP – JN 4,4–19.28–30

A VASÁRNAP IGÉJE



Túlcsorduló korsó

Nem véletlenül akadnak gondjaink pünkösd megünneplésével, hiszen egészen más jellegű ünnep, mint karácsony, nagypéntek vagy éppen húsvét. Jézus születése, halála és feltámadása egyszeri, páratlan, megismételhetetlen esemény. Elegendő hálás szívvel, illő módon megemlékezni róla. Pünkösd viszont nem csupán emlékezés egy kétezer éves csodára, hanem bárhol, bármikor újrakezdés. Már a harmadik fejezetben a Jézust titokban felkereső Nikodémust megérinti a Lélek szele: „...ha valaki nem születik víztől és Lélektől, nem mehet be az Isten országába.” (Jn 3,5) Édesapám gyakran mutatott nekem egy német grafikát erről a történetről: Jézus és Nikodémus ültek és beszélgettek egy asztalnál, amelyen furcsán lobbant a gyertya fénye... Gyerekefjével eleinte nem érttem, hogy mit kell észrevenni az egyszerű rajzon, míg fel nem hívta figyelmemet a nyitott ablak körül lebbenő függönyre a képen: „A szél arra fúj, amerre akar...” (Jn 3,8) Minden bizonnyal azon az éjszakán a Lélek szele valamit megmozdított Nikodémusban, aki későbbi élete során a legnehezebb helyzetekben is hű maradt Mesteréhez egészen a sírig. Fontos felismerünk, hogy a pünkösti csodához nincsen szükség feltétlenül tömegre, tüzes lángnyelvekre, szélzúgásra, nyelveken szólásra, rendkívüli eseményekre. Elegendő Jézus élő és ható szava és akár egyetlenegy arra szomszjas, nyitott emberi szív. Ezért beszélhetünk alapigénként kap-

csán is egyfajta pünkösti csodáról Jákób kútjánál, a samaritánusok földjén. A névtelen, ismeretlen sikári asszony a frissítő víznél összehasonlíthatatlanul többet, fontosabbat kap a fáradt vándornak látszó idegentől a rekkenő déli hőségben. „Élő vízzel”, Isten éltető Lelkével kínálja meg, aki megvilágosítja Jézus személyének és szavának titkát: „...vajon nem ez-e a Krisztus?” Az asszony megsejtette benne a prófétát is, akinek ígérete sokak számára hamarosan megtapasztalható valóság lesz: „...aki abból a vízből iszik, amelyet én adok neki, soha többé meg nem szomjazik, mert örök életre buzó víz forrásává lesz benne.” (Jn 4,14) Ezért hagyja ott az asszony a vízescorsót, hiszen amit Jézustól kapott, már nem fér bele a legnagyobb tárolóedénybe sem. Ő maga lesz drága kincset hordozó és továbbadni kész korsóvá. Ez a kiégett, kiszáradt asszony túlcsorduló, kiapadhatatlan forrássá válik mindazok számára, akik korábban talán lenézték, megvetették, semmi be nem vették. Az ő bizonyágtétele nyomán indulnak ki a városból a kúthoz, az élő víz forrásához. Személyesen akarnak meggyőződni arról, hogy valóban a várva várt Messiás, a világ üdvözítője érkezett városuk határába. Ha úgy tetszik, ezzel veszi kezdetét Samária ébredése, evangélizálása. Mert a szél arra fúj, amerre akar... Nem mi szabjuk meg irányát, erősségét, érkezését. Ahogy Szentnay András szellemesen írja: a Szentlélek nem hajt végre „kényszerleszállást”... A Szentlélek – az Atyához és Fiúhoz hasonlóan – szuverén Úr, akit kérni lehet, de utasítani nem. Ugyanakkor már ószövetségi ígéből is kiviláglik, hogy a Lélek nem „csöpög”, nem „szíváro”, hanem gazdagon kiárad, mint egy friss, bő

vízű hegyi patak, ahogy erről már Jóel proféta is jövendöl: „...kitöltöm majd lelkemet minden emberre.” (Jóel 3,1) Ezt a csodát éneklé meg a zsol-táros is: „Ha kiárasztod lelkeket, új teremtmények keletkeznek, és megújítod a termőföld felszínét.” (Zsolt 104,30) Éppen pünkösd havában szinte naponta tapasztalhatjuk ezt a csodát: a pompás színeket, illatokat, az élet virulását a természetben. De a Lélek kiáradása kezdődhet szűk, szinte intim körben is, ahogy láthattuk Nikodémus és a samáriai asszony esetében. Később viszont az Isten uja által megérintettek akár ellenséges környezetben is bátran vállalják mindazt, amit/akit a Lélek fényében megismertek és felismertek. Így valósul meg az apostoloknak tett jézusi ígéret: „...megadatik nektek abban az órában, hogy mit mondjatok. Mert nem ti vagytok, akik beszéltek, hanem Atyátok Lelke szól általatok.” (Mt 10,19–20) Húsvét után a feltámadott Úr is először csak szűk körben, a bezárt ajtók mögött rejtőzködő tanítványoknak kínálja fel a Lélek ajándékát. Ahogy a teremtés hajnalán Isten Lelke lebegett a vizek felett, és a Teremtő az élet leheletét lehelte Ádámba, úgy az újjáteremtés nyitányaként az új Ádám, a feltámadott Krisztus is tanítványaira lehel a jánosi pünkösti történetben: „Vegyetek Szentlelket!” (Jn 20,22) A Mester az egyház születésénél bábkódó Péteret is először csak négy szemközti „magányosra” hívja: „...szeretsz-e engem?” Majd szűk tanítványi körben „keni fel” újra apostoli, pásztori szolgálatára: „Őrizd... legeltesd az én juhaimat.” (Jn 21,16.17)

▶ Folytatás a 2. oldalon

...mint a sasé

PRÖHLE GERGELY

Évszázados szokás szerint a családi születésnapok alkalmával a köszöntés előtt a 103. zsolnárt olvassuk, újra és újra tudatosítva a mező virágának s egyúttal magunknak a mulandóságát, ugyanakkor az isteni kegyelem végtelenségét. Bevallom, gyerekként mély nyomokat hagyott bennem a zsolnárt képi világa, a sas megújuló ifjúságának ígérete pedig különösen. Az öregedés jól látható jeleit egyre inkább magunkon hordozó ünnepeket állapota és a szárnyra kapó tekintélyes madár képzetének ellentéte egészen valószínűtlenné tette a megújulás lehetőségét, ugyanakkor – ahogy a sas és „rokoni”, a fönix és a turul mitológikus jelentősége olvasmányaim alapján egyre inkább világossá vált – az ígéret nagyszerűsége is egyre élesebben rajzolódott ki.

Egy városi gyerek már csak így közelít a természethez, holott a népi bölcsesség, a természettel együtt élő ember mindennapos tapasztalata nyilván sokkal inkább hatott a zsolnártos szavaira. Egyre jobban érdekelt tehát a kérdés: vajon miért éppen a sas megújuló ifjúságáról szól a születésnap igehely?

Némi keresgélés után találtam egy amerikai – internetes – madártani szakfolyóiratot, amely részletes magyarázattal szolgált. Egyes hiedelmek szerint a sas idősebb korában elveszti tollait, csőrét és karmait, hogy aztán öt hónap után visszanyerje régi erejét, szépségét.

Tudósok azonban bebizonyították, hogy ez teljesen valószínűtlen, hiszen ennyi idő alatt elpusztulna az állat. A sas legendás megújulásának inkább az lehet a magyarázata, hogy különböző életfázisaiban a célnak leginkább megfelelő színű tollazatot visel: először a környezetébe leginkább belesimulót, majd a párosodáshoz a lehető legfeltűnőbbet, mely élete alkonyán újra elhalványul.

A megújulás titka tehát nem más, mint az Isten adta alkalmazkodóképesség az aktuális életkor jellemző helyzeteihez.

Amikor idén pünkösdkor az egyház születésnapját ünnepeljük, talán még inkább szükségünk van az igei megerősítésre. Népmozgalmi adataink, eredményeket az állami népszámlálás eredménye országos szinten is szomorúan igazolt vissza, nem adnak okot a felhőtlen ünneplésre.

Meglepve nem vagyunk, hiszen a számsorok tendenciáját már évek óta ismerjük, figyeljük, s nagyon kevés az olyan gyülekezet, ahol növekedésről szólnak az adatok. Növekvő számú intézményeink – bennük az egyház által intézményesen megszólítható tanulókkal, ápolattal – nem tudnak kellő eredménnyel részt venni a misszióban, s a kötelező hit- és erkölcsstanoktatás bevezetését megelőző toborzó beszélgetések sau

evangélikus egyház növekvő vonzerejéről szólnak. Hogy próbáljuk hát mindezek fényében a sas megújuló ifjúságának ígéretét születésnapos egyházunk javára érvényesnek tekinteni? A május elején lezajlott hamburgi Kirchentagon végig azt firtatták, miben is áll az alkalmazkodóképesség, mit tehet az egyház annak érdekében, hogy Istentől kapott feladatát napjainkban is beteljesítse. „Amennyire szükségem van” – szolt az őtestamentumi mottó abban az országban, ahol az ország címerében is az a bizonyos kétfejű sas tűnik fel; azé az országé, amely a jó helyzetfelismerés és a tudatos építkezés által napjainkra

Amikor idén pünkösdkor az egyház születésnapját ünnepeljük, talán még inkább szükségünk van az igei megerősítésre.

ismét Európa vezető ereje lett. (Te-gyük hozzá csendben: élén egy evangélikus lelkésszel és egy evangélikus – tisztesség ne essék szólván – papgyerekkel.)

A hamburgi igei útmutatásnak számos gyakorlati „áthallása” van. A világszerte tapasztalható gazdasági válságban nem lehet a fogyasztói társadalmak „amennyit csak akarsz” mentalitását folytatni, nem lehet a gazdasági növekedés bűvöletében élni. A válságjelenségek láttán vissza kell hát térni az alapkérdéshez: mire van szükséged?

S amikor ki-ki a saját gyülekezetében hallgatja, olvassa a püspöki pásztorlevelet, akkor átgondolhatja, hogy kire, mire van, mire lenne szüksége az egyházban. Nem kétséges, hogy a népszámlálás riasztó számai mindnyájunkat gondolkodóba ejtenek, s e gondolkodó, imádkozó közösség alapélménye nem lehet más, mint hogy az isteni iránymutatás kívül egymásra van nagyon nagy szükségünk. Vitáinkkal, nehéz természetű testvéreinkkel, idősebbekkel és fiatalokkal, betegeinkkel, lelkészeinkkel és világi tisztviselőinkkel együtt nem engedhetjük meg magunknak a szét-húzás luxusát.

A közös imádság és a közös gondolkodás, útkeresés kéz a kézben jár, nem játszható ki egymás ellen, még a különböző kegyességi irányok által sem. Az evangélikus stratégia eredeti szándéka évek óta ez, ami a mai helyzetben különösen hangsúlyossá válik.

A sas megújuló ifjúságának születésnap igehelye legyen tehát biztatás mindnyájunk számára, hogy képesek leszünk együtt alkalmazkodni mai körülményeinkhez, képesek leszünk a gubbasztás helyett szárnyra kapni, fészket rakni, fiókat nevelni s a magasban szárnyalva távolabbra látni.

A szerző egyházunk országos felügyelője, a Külgügyminisztérium helyettes államtitkára

A VASÁRNAP IGÉJE



Túlcsorduló korszó

▶ Folytatás az 1. oldalról

Az első pünkösd előtt a tanítványok a felső szobába zárkózva imádkoznak egy szívvel és egy lélekkel a megígért Vigasztaló, Pártfogó eljövetelért. Amikor viszont végre leszáll rájuk az áhított Lélek, a felülről kapott erővel tanúskodnak, élükön Péterrel, Jézus Krisztusról. Ha úgy adódik: „nemzetközi” hallgatóság előtt. Ha kell, ellenséges vallási és világi hatóságok előtt: „...mert nem tehetjük, hogy ne mondjuk el azt, amit láttunk és hallottunk.” (ApCsel 4,20) Így lesz a Lélek csontjaikba rekesztett tüzzé, a próféta, apostoli szolgálat mozgatórugójává.

Ő az, akiért ma is érdemes kitaratóan könyörögnünk! Hiszen maga Jézus bátorít minket: „Ha tehát ti gonosz létekre tudtok gyermekeiteknek jó ajándékokat adni, mennyivel inkább ad jókat a ti mennyei Atyátok azoknak, akik kérik tőle?” (Mt 7,11) Bátor bizalommal számolhatunk meglepetéseivel, ajándékaival, mert ő a 21. században is kész erőt adni, hogy tanúi legyünk a föld végső határáig.

■ GÁNC S PÉTER

Imádkozunk! Szentlélek Úristen! Megüresítve adjuk át magunkat neked. Te töltés fel minket ajándékaiddal. Tégy minket túlcsorduló, forráslelkű embereké, akik másokat is fel tudnak frissíteni a te kincsaidből. Ámen.

Oratio oecumenica

Mennyei Atyánk! Lelketed ajándékozta egyházadnak, Lelked ajándékaival halmozta el bennünket naponta. Szentlelked által ismerhettünk meg téged szerető Atyánknak és Fiadat megváltónknak. Szentlelked biztat, hogy forduljunk hozzád bizalommal.

Könyörgünk Lelked ajándékaiért a földön most élő egyházadnak. Segíts megmaradni a benned való bizalom reményességében. Segíts megállni és megélni a hozzád való tartozás örömét és felelősségét. Add meg, hogy étellel és örömmel teli közösségekben élhessünk, hogy hitelesen élhessük meg a téled kapott élet távlatait már itt a földön.

Könyörgünk minden emberi közösségért. Az élettelenből, a meddőből csak te teremthetsz életet. Tedd meg ezt velünk is, tedd meg az emberiség közösségével. Óvj meg minket az önzéstől, a természetlen cselekedetektől és szavaktól, a gonosz indulatoktól.

Könyörgünk, hogy megismerhesen téged mindenki olyan Istenként, aki értünk emberré lettél, és megváltottál az élet értelmetlenségétől, a végső haláltól. Segíts meg Jézus mai tanítványait, hogy örömhíradat Lelked erejével, találatosságával és tisztaságával élhessék meg.

Mennyei Atyánk! Pünkösd ünnepén Lelked ajándékaiért könyörgünk. Éltesz minket, bátoríts minket, ajándékozz meg bennünket a benned való élet örömeivel most és majd egykor, amikor Fiad újra eljön, hogy teljességre jussan az élet, aki te vagy, és amit nekünk ajánlékozol. Ámen.

Valamikor a pályám kezdetén olyan lakásban laktam, amelyet nem tudtam teljesen bebútorozni. Az egyik szoba gyakorlatilag üres volt, csupán egyetlen üveglap volt a padlón. Arra az üveglapra próbáltam meg kirakni egy sok ezer darabból álló puzzle-t.

Még ma is át tudom élni az érzést. Kezembe fogom a parányi lapocskákat. Az egyik sarka fehér, a többi rész barna. Próbálok kitalálni, hová is tartozik. Ez egyféle értelmezés. A parányit megpróbálok beleilleszteni az egészbe. Könnyű dolgom van, ismerem az egészet. A kép *Luther Márton*ot ábrázolja. Családja körében zenél. Szerencsétlen-ségemre éppen este történik mindez, emiatt a festmény nagyrészt sötét. A kis darab, amely a kezemben van, valahol a sötétség szélén kell, hogy legyen.

Két hónap múlva elköltöztem onnan. Nem sikerült befejeznem az összerakást.

A Cézarea Filippi-beli jelenet a szinoptikus evangéliumok fordulópontja. Az írásmagyarázók úgy tartják, hogy Jézus innentől kezdve – reménytelennek látva, hogy a körülötte levő emberek megértik őt annyira, hogy megváltoztassák vallásos gondolkodásukat – beszél arról, hogy szenvednie kell, meg kell halnia, és fel kell támadnia. *János evangéliumában* Jézus mondanivalóját annyira elutasítják, hogy látványosan elhagyják őt. Ott is a tanítványokhoz fordul végül: ti is el akartok hagyni?

Itt a kérdés az, hogyan értelmezik Jézus küldetését a tanítványok. „Ti kinek mondotok engem?”

Értelemoznünk kell a világ dolgait. A múltat és a jelent. A Szent István-féle államalakítást és a koreai helyzetet. Értelemoznünk kell a sajtóhíreket, az időjárás-jelentést, a regényeket és a filozófiákat. Vallások igazságait és igazságtalanságait. Értelemoznünk kell az utcán

PÜNKÖSD 2. NAPJA – MT 16,13–18

Értelemzés

látottakat, a pletykákat és a rémhíreket. Értelemoznünk kell, amit kapunk, és amit adunk. Értelemoznünk kell születésünket és halálunkat. Értelemoznünk kell testünk jelzéseit, az izomlázat, a szívdobogást, a fejfájást és a lázat. Értelemoznünk kell kialakuló szokásainkat, vesszőparipáinkat és szenvedélyeinket.

Addigra Jézus munkásságát már sokan értelmezték. Amit mondtak róla, az mind megfelelt valamilyen messiási várakozásnak. Jézus személye annyira elképesztő volt, hogy szükség szerűen be kellett illeszteni őt valamelyik sztereotípiába. Még így is komoly hitvallások voltak ezek, hiszen legalább tanúskodtak arról, hogy elindult egy olyan folyamat, amely a messiás eljöveteléről szól. A nagy hírt azonban nem tudták megragadni, miszerint Isten maga jött el az emberek közé.

Nem is csoda! Ha ma keresnénk ennek a felismerésnek párhuzamosait, magunk is látnánk képtelenségét. Egy olyan vallás számára, amely tabuként kezelte az Isten kiábrázolását, nem csupán egy kép vagy szobor jelenik meg, hanem egyenesen egy emberi életben kényszerül felfedezni Istent. Nem az a furcsa, hogy az akkori emberek képtelenek voltak felismerni Jézusban a messiást, hanem Péter hitvallása a furcsa.

Értelemoznünk kell életünk dolgait. Minden tartozik valahová. Sajnos nem látjuk az egészet, sőt ezekből a darabkákból reméljük, hogy végül összeáll.

Értelemoznünk kell egy esernyő helyét az előszobában, a tej mennyiségét a kávéban, a légy helyét az ablakon, az

olajcsepp helyét a motorban, a nap és a szél irányát.

Meg kell keresnünk a szavak helyét a mondatokban. A mondatok helyét a mondanivalóban. A saját mondanivalónk helyét a többi mondanivaló között.

Meg kell találnunk az órák helyét a napban. A nap helyét életünk szakaszában. Életünk szakaszát az egész életünkben. Életünk helyét az örökkévalóságban.

„Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia.” A hitvallás egyrészt kimondja Jézusról, hogy messiás. Másrészt kimondja, hogy Jézus Isten. Abban az időben az apa-fiú kapcsolat gyakorlatilag cselekvési, döntési és hatalmi azonosságot jelentett. Bár meg tudnánk érezni ennek a mondatnak azt az erejét, mellyel szakít minden addigi gondolkodással!

Péter föléget maga mögött mindent. Kimondja, hogy ez az ember, akivel a saját hajójában találkozott először, aki bement a házába, aki naponta együtt eszik velük, akit látott vidáman, szomorúan, olykor talán egészen esendő voltában is – ő Isten.

Igaza van Jézusnak, amikor azt mondja, hogy ennek a mondatnak korszakalkotóságára építközhet az egyház. Itt valami új kezdődik. Ez az üzenet már nem fér be a zsidó vallási keretek közé. Hatalma akkora, hogy még az erre épülő egyháznak is ma, kétezzer éves korában újra kell ellenőriznie, hogy szabad-e ennyire komolyan vennie Isten közelségét.

Értelemoznünk kell emlékeinket. Azt a napot, amikor először léptünk be az iskola kapuján, amikor megtanultunk fe-

AZ ÜNNEP IGÉJE



jest ugri a vízbe, amikor először láttunk emberi testet eltemetni a földbe, amikor először tört ránk a győzelem mámorja. De nemcsak az első pillanatokat, hanem ahogy ezek változtak az ismétlődés közben. Mint egy újraolvasott és újraértelmezett könyv, amelyről azt hittük, már kiolvastuk, de az újraértelmezés révén újabb titkait tárja ki.

Értelemoznünk kell a nagy töréspontokat! Új helyre költöztünk, új arc jelent meg az életünkben, elveszítettünk valakit örökre, eljutottunk valahová, valamit már soha nem tudunk megtenni.

Lehet, hogy mást sem csinálunk életünkben, mint értelemoznunk. Az egészbe megpróbáljuk beleilleszteni a parányit. A parányiból következtek az egésze.

Amikor az értelemzés eljut egy váratlan pontra, amikor a parányiban felsejlik a mindenség, a pillanatban az örökkévaló, amikor beleszédülünk az igazság közelségébe – ott a Lélek munkáját értük tetten. Ő, aki folyton emlékeztet, aki megérett, elmagyaráz, közel hoz, igit ébreszti a hitet. Péter világosan látta, hogy az ember, aki előtte áll: Isten. A jeruzsálemiek pünkösdkor értették meg, hogy amit tettek, Isten ellenségeivé tette őket, és ugyanilyen szédületes élményként éltek meg, hogy Jézus nem hozzájáuk, hanem kegyelmével jön hozzájuk.

Erre az élményre épül az egyház. Ahol rájönnek emberek, hogy az emberi szó töredékessége mögött, a találkozásban, a keresetségben és az úrvacsorában az élő Isten van jelen, amikor a parányiban felsejlik az Örökkévaló, ott a Lélek egyházat épít.

■ KOCZOR TAMÁS

A Szentlélek megjelenése – énekkincs és sokrétű használat

▶ A húsvét utáni ötvenedik napon rovatunk különleges módon szeretne hozzájárulni pünkösd megünnepléséhez. Megkeressük a legfontosabb szentírási szakaszokat, amelyek említést tesznek a Szentlélekről, és megvizsgáljuk, milyen jelzőket alkalmaznak énekszövegeink a Szentháromság harmadik tagjának jellemzésére, megszólítására.

Az ünnep ógyházi evangéliumában Jézus így fogalmaz: „A Pártfogó pedig, a Szentlélek, akit az én nevemben küld az Atya, ő tanít majd meg titeket mindenre, és eszettekbe juttat mindent, amit én mondtam nektek.” (Jn 14,26) Cantate vasárnap igéje is megelőlegezi már ezt a jó hírt: „En azonban az igazságot mondom nektek: jobb nektek, ha én elmegyek; mert ha nem megyek el, a Pártfogó nem jön el hozzátok, ha pedig elmegyek, elküldöm őt hozzátok.” (Jn 16,7)

Jn 14,17 a Pártfogót az igazság Lelkének nevezi; Lk 11,13 az imádság meghallgatását (Rogate vasárnap témája) és a jó ajándékokat kapcsolja össze a Szentlélek kitérésével. ApCsel 2,38 szintén a Szentlélek ajándékáról beszél. Péter apostol Kornéliusz házában kimondja, hogy az ige hallgatását és a Szentlélek leszállását követően a pogányok is keresztkeljenek meg Jézus nevében (ApCsel 10,34–48); Jeruzsálemben pedig így érvel: „Atyámfiai, férfiak, ti tudjátok, hogy régtől fog-

va engem választott ki Isten közületek, hogy az én számból hallják a pogányok az evangélium igéjét, és higgyenek.” (ApCsel 15,7)

ApCsel 2,2–3 a szélrohámot és a lángnyelveket idézi fel, ApCsel 2,4 a különböző nyelveken való beszédet említi. Jézus így tanítja Nikodémust: „Bizony, bizony, mondom neked, ha valaki nem születik víztől és Lélektől, nem mehet be az Isten országába. Ami testből született, test az, és ami Lélektől született, lélek az. Ne csodálkozz, hogy ezt mondtam neked: újonnan kell születnetek. A szél arra fúj, amerre akar; halad a zúgását, de nem tudod, honnan jön, és hova megy: így van mindenki, aki a Lélektől született.” (Jn 3,5–8)

Bár a bibliai versekben a szókapcsolat így nem fordul elő, énekszövegeink igen gyakran *vigasztalónak* nevezik a Szentlelket. „Ó, mi édes Vigasztalónk, / Légy kegyes megoltalmazónk!” (EÉ 229,2) „Vigasztaló Szentlélek, / Légy mi kedves vendégünk!” (EÉ 233,3) „Jövel, Szentlélek Úristen, / Lelkünknek vigasága, / Szívünknek bátorsága, (...) / Jövel, vigasztaló Szentlélek Isten!” (EÉ 234,1) „Jöjj, Vigasztaló, Szentlélek Isten!” (EÉ 239) „Legdrágább ajándékozd / Könyörgő, Istenem, / Vigasztaló Szentlelkedért. / Ó, add meg énekeim!” (EÉ 241,1) „Jöjj el, drága Vigasztalónk, / Térj hozzánk, szállj reánk, / Légy mi gyámolítónk!” (EÉ 242,1) „Az Urat áldom én, / Ó vigasztalóm, éltem. / Kit elküldött Atyánk / Szent Fiának nevében.” (EÉ 250,3)

Paul Gerhardt énekverse változatos jelzőket alkalmaz: „Ki a legnagyobb

öröm vagy / És a legragyogóbb fény, / Mely soha sötétben nem hagy / Szenvedések éjjelén: / Vigasztaló, Pártfogó, / Mindenséget fenntartó, / Újjáteremtő Szentlélek, / Neked zengjen ma az ének!” (EÉ 237,1)

Gerhardt másik költeményéből három énekünk is készült. A *Zieh (Zeuch) ein zu deinem Tore* is a megszólítások gazdag tárházát vonultatja fel. „Szentlélek, öröm Lelke, / Te vigaszul jöttél!” (EÉ 238,1) „Jöjj, bölcseségnek Lelke, / Te mutasd meg nekem, / Az Úrnak hogyan kedves / Most imám, éneke!” (EÉ 299,3) „Szentlélek égi lángja, / Békesség Lelke vagy.” (EÉ 466,1)

A tömören és pontosan fogalmazó pünködsi himnusz lutheri átdolgozásával így imádkozhatunk: „Ó, jöjj, teremtető Szentlélek, / Látogasd meg a te néped, / És adj minden teremtménynek / Vigasztalást, békességet! // Vigasztalást kérünk téled, / Ajándéka a Legfőbbnek, / Te gyógyító, drága kenet, / Élő forrás, hő szeretet! (...) // Világíts be értelmünkbe, / Szeretetet adj szívünkbe: / Jól ismered gyengeségünk: / Te légy a mi erősségünk!” (EÉ 231,1.2.4)

Ezt az ősi és örök gondolatmenetet folytatja *Luther* másik énekében is: „Jer, Világosság, ragyogj fel nekünk, / Hogy csak Krisztus légyen Mesterünk! (...) // Ó, Szeretet, áraszd ránk meleged, / Hadd izleljük édességedet. (...) // Ínségeinkben légy vigasztalónk, / Halál ellen megbátorítónk!” (EÉ 232,2.3.4)

A Szentlélek megszólítása nem csak pünkösdkor szükséges. Bárme-

CANTATE



lyik istentiszteletet kezdetjük – és kezdjük is – Szentlélek-hívó énekkel! Gyűljön ki lángod bennünk, mint kigyúltak / Kettős tüzes nyelveid egykoron! / Egy akarattal együtt vagyunk híven, / Egy, csak egy óhajlás mindenik szívben: / Jer, töltsd be népedet, Szentlélek Isten! // Megfeszítettük Jézust gonosz kézzel, / Isten azonban Úrra tette őt. / Isten jobbjáról, Krisztus, ha lenézel, / Szánd meg a büntől megkecséredőt. / Küldd el Szentlelked megterésünkre, / Pünkösd legyen vétkeink igaz tükre – / Tisztíts meg népedet, Szentlélek Isten! // Nékünk lett az ígért s fiainknak, / Mindenkinnek, kit meg elhív az Úr. / Újjászült gyermekek bölcsői ringnak, / Az anyaszentegyház így gyarapul. / Ó, de hány lélek bolyong messze szórva, / Mennyi pogány vár még a hívó szóra – / Gyűjtsd össze népedet, Szentlélek Isten! // Szent kezségünknek a váltáság pecsétje, / Üdvösségünknek első záloga. / Bűnbocsátnak oltári szentsége / A Krisztustól szerzett szent vacsora. / Mindketőt használd föl minden hívek közt / Igéddel együtt, mint drága szent eszéköt – / Építsd meg népedet, Szentlélek Isten!” (Scholz László a pünködsi történet – ApCsel 2 – alapján; EÉ 245)

■ DR. ECEDEI ZSUZSA

Lelkésziktatás a győzelem napján

► **Dr. Csepregi András több mint két éve látja el a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnáziumban az iskolalelkészi szolgálatot, hivatalos iktatására azonban csak most, május 9-én, csütörtökön, mennybemenetel ünnepén került sor.**

Az újnak nem mondható, de minden bizonnyal sok további „aratnivalót” tartogató hivatalba *Aradi György*, a Budapest-Fasori Evangélikus Egyházközség lelkésze, *Győri Gábor*, a Pesti Egyházmege esperese és *Tamási Tamás*, a Budapest-Zuglói Evangélikus Egyházközség lelkésze iktatta be Csepregi Andrást.

Győri Gábor 5Móz 18,13 alapján tökéletességre törekvése biztatta az iskolalelkészt. A felé irányuló sok emberi elvárásnak nem felelhet meg – állította –, egyre kell törekednie, az Úr előtti feddhetetlenségre, mely csakis Krisztus mennybemenetele és a pünkösdi Lélek által lelkesülten lehetséges.

Az áldások után az immáron beiktatott Csepregi András prédikációjában Róm 8,31–39-re építve egy diák-emlékét osztotta meg a zömében (fasori) diák hallgatósággal. 1975-ben Sárszentlőrincen ugyanezen a napon – tehát május 9-én – a második világháborút lezáró győzelem napjára emlékeztek, és rendhagyó számbőrlő játszóztak. Csepregi András a kisebbségben lévő, kék karszalagos „náci” csapatba került, mely aztán csúfos vereséget szenvedett a ruhára varrt szalagos „vörösöktől”.

Az események után lógó orral, „tönkreverte” ütök egy fa alatt, amikor is *Tóth Pisti*, az iskola legverekezőbb fiúja a következő meglepő és



ROMÁN PÉTER FELVÉTELE

emlékezetes mondattal vigasztalta őket: „Semmi baj, a világ kerek.” A küldetésben sok mindent el kell viselni – kapcsolt vissza a bevezető ígéhez a lelkész az apostolok mártírhálálát megidézve. Isten szeretetétől, „a

világ kerekességétől” azonban, amely megjelent Jézus Krisztusban, semmi, de semmi nem választhat el bennünket – zárta mondandóját Csepregi András.

■ KINYIK ANITA

Csepregi András evangélikus lelkész, rendszeres teológus. Az Evangélikus Teológiai Akadémián 1987-ben szerzett diplomát, a Durhami Egyetemen pedig 2002-ben védte meg *Two Ways to Freedom: Christianity and Democracy in the Thought of István Bibó and Dietrich Bonhoeffer (Két út a szabadsághoz: kereszténység és demokrácia Bibó István és Dietrich Bonhoeffer gondolkodásában)* című PhD-értekezését. Győrkönyben és Budapest-Kelenföldön végzett lelkészi szolgálatot. 1999-től 2010-ig az Evangélikus Hittudományi Egyetem nyíregyházi hittanárképző tagozatának oktatója volt. 2006–2010 között az Oktatási és Kulturális Minisztérium Egyházi Kapcsolatok Titkárságát vezette. Jelenleg a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium lelkésze.

SEMPER REFORMANDA



„Krisztus az ő országát tanulatlan laikusokkal és balga halászokkal kezdte el, akik a Szentírást nem is tanulták. A keresztyén egyház nyomorult koldusok botránkozató igehirdetésével kezdődik arról a názáreti Jézusról, akit meggyaláztak, leköpdöstek, megcsúfoltak, s végül mint lázítót és istenkáromlót keresztre feszítve a leggyalázatosabban megölték. Erről a Krisztusról hirdetik pünkösdkor nyilvánosan, hogy erőszak és jogtalanság esett rajta, s akik megölték, azok Isten ellenségei, akik súlyosan vétkeztek, s Istent lángoló haragra ingerelték. Csodálatos bátorság és hatalmas vigasztalás, hogy az apostolok pünkösdkor ilyen mernek prédikálni nyilvánosan! Honnét volt ekkora erejük? Az igéből és a Szentlélektől. Nézd, minő ereje van Péternek! Nem is csupán Péternek, hanem a többieknek is. Mily biztosak a dolgukban! Mily erőteljesen markolnak bele a Szentírásba! Mintha százezer évig azt tanulták és egészen kitanulták volna. Én nem tudnék olyan biztosan belemarkolni az igébe, pedig a Szentírás doktora vagyok. Ezek pedig halászok, akik a Szentírást nem is olvasták. A keresztyénség tehát szegény halászok igéjével, Isten szegényes, megvetett művével, a megfeszített názáreti Jézussal kezdődött.”

► **Luther Márton:** Jer, örvendjünk, keresztyének! (*Szabó József fordítása*)

Trinitárius egyháztan



Miroslav Volf teológus *Képiünkre és hasonlatosságunkra – Az egyház mint a Szentháromság képmása* című, a Harmat Kiadó gondozásában megjelent kötetét mutatták be május 8-án Budapesten, a Károli Gáspár Református Egyetem (KRE) dísztermében. A Szentháromság-tan értelmezésével foglalkozó könyv bemutatóján *Kránitz Mihály*, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karának professzora (*képiünk jobb szélén*), *Szűcs Ferenc*, a KRE Hittudományi Karának professor emeritusa és *Ittész János*, a Magyarországi Evangélikus Egyház nyugalmazott püspöke folytatott disputát *Fabiny Tibor* evangélikus világi teológusnak (*a püspök mellett, képiünk bal szélén*), a KRE Hermeneutikai Kutatóközpont vezetőjének moderálásával. A kiadónk könyvesboltjában is megvásárolható kötetrel terveink szerint lapunkban is részletesebben foglalkozunk.

■ GÁL EFRAIM felvétele

Egyház és közélet a Kirchentag tükrében

A Hamburg utcáin hömpölygő tömegben könnyen meg lehetett ismerni azokat, akik – közelről és távolról – a 34. Kirchentagra, vagyis az egyházi napokra érkeztek. Nyakukban – akárcsak a Michaeliskirche melletti nagy Luther-szobron – két sál volt, rajta az „Amennyire szükség van” bibliai mottó, kezükben pedig térkép. Bizony logisztikai bravúr kellett ahhoz, hogy valaki a kétezer-ötszáz programból minél többre eljusson. Ezt persze megkönnyítette a résztvevők számára biztosított ingyenes utazás és a város különböző pontjain szolgálatot teljesítő sok ezer önkéntes.

A Kirchentag évtizedek óta valóságos népiünnepély. A nyitó és záró istentiszteleteken több tízezer vesznek részt, számos előadót papsztrá megillető lelkesedéssel fogadnak. Kialakult az „egyházi celeb” fogalma: sokan autogramért állnak sorban *Margot Käufmann* reformáció-nagykövetnél, lefényképezetik magukat *Nikolaus Schneider*-rel, az EKD (Németországi Protestáns Egyház) tanácselnökével, vagy folyamatosan tapssal szakítják meg *Angelina Grün* bencés szerzetes előadását.

Nyilván különleges lélektani hatása van ennek a tömegélménynek. A „Kirche überfüllt” („A templom megtelt”) táblát látva talán még a kintrekedtség okozta bosszúságot is felülírja az az öröm, hogy a máskor üresen kongó szent helyeket most csordultig megtöltik az érdeklődők.

A Kirchentag igazi közéleti eseménynek számít, ami talán azzal is összefügg, hogy létrejött egybeesett a háború utáni új demokratikus német állam megalapításával. Amikor 1949 júliusának utolsó napjaiban Hannover-

ben megrendezték az „evangélikus hetet”, akkor már túl voltak az alaptörvény májusi elfogadásán, de még előtte álltak a Német Szövetségi Köztársaság szeptemberi kikiáltásának.

Az első szervezők éppen a náci Németország idején tapasztaltak nyomán törekedtek arra, hogy az egyház ne váljék székértelőlővé a politikai hatalomnak, de ne is a közélettől távol maradó szépllek gyülekezete legyen, hanem érdemi módon formálja a maga korának társadalmát. Sokat segít ebben, hogy a Kirchentag tudatosan laikus mozgalomként működik, amely így a legkülönfélébb hivatású embereket képes mozgósítani, és impulzusokat tud adni az egyházi vezetőknek is.

Ugyanakkor a nagypolitika nem hagyta érintetlenül a Kirchentagot. 1951-ben Berlinben a két német állam protestánsai még együtt voltak az olimpiai stadionban, a belnémet határ lezárása, a berlini fal megépítése után azonban a Német Demokratikus Köztársaságban csak kisebb, regionális találkozókat lehetett szervezni.

A nyugati oldalon annál nagyobb lendületet vettek az alkalmak. A hetvenes, nyolcvanas években gyakran politikai demonstrációkkal is összefonódtak: a Kirchentaghoz egybekellett a leszerelést követelő tüntetések kapcsolódtak, szenvedélyesen – és sokszor bizony naivan – tiltakozva az országba telepített amerikai Pershing rakéták ellen.

Talán éppen ebben rejlik annak magyarázata, miért tűnik – nemcsak a Kirchentagon, de azon túlmenően is – az állam és az egyház, a közélet és a kereszténység kapcsolata sokkal természetesebbnek a mai Németországban,

mint nálunk. Ezen a téren is látványosan megmutatkozik az a bizonyos negyven év demokráciadeficit. Magyarországon a pártok ennek következtében nem tudják az egyházakat a maguk természetes módján a civil társadalom alkotórészeként tekinteni, hanem vagy némi lelkiismeret-furdalásos idegenkedéssel, vagy éppen atyáskodó „verbális túlszeretéssel” viszonyulnak hozzájuk. Ugyanígy az egyházak sem sajátították el annak módját, hogy természetes stílusban, szakértelemmel, ugyanakkor saját küldetésükhöz méltóan szóljanak hozzá a közügyekhez.

A 34. Kirchentag ismét meggyőzőtt arról, hogy a protestantizmus különösen is áthatja a német társadalmat. Az említett alaptörvényről 1949-ben még azt nyilatkozta *Heinrich Albertz* lelkész és szocialdemokrata miniszter, hogy az a kölni dóm árnyékában született – mára viszont oda jutottunk, hogy nyugdíjas evangélikus lelkész, *Joachim Gauck* az államfő, a papgyerek *Angela Merkel* pedig a kancellár.

Természetesen mindketten ott voltak Hamburgban, és mindkettőjüket sok ezren hallgatták. Mint ahogy ott volt – sőt egy-egy reggel bibliatanulmányt tartott – két kormánytag is: *Thomas de Maizière* védelmi és *Wolfgang Schäuble* pénzügyminiszter.

Am ne gondolja senki, hogy a Kirchentag csakis a kormánypártok felvonulási terepe volt. Egy délután előadást tartott *Peer Steinbrück*, Merkel szocialista kihívója is, arról nem is beszélve, hogy *Katrin Göring-Eckardt* nemcsak a zöldek listavezetője és a Bundestag alelnöke, hanem egyúttal a Kirchentag elnöke, sőt az EKD zsinatának elnöke is.

Ahogy a politikusok otthonosan mozognak az egyházi terepen, ugyanúgy természetes püspökök, világi egyházi vezetők és teológiai professzorok részvétele a közéletben. Nem „biodiszlétként” vannak jelen, hanem képesek tematizálni a közbeszédet. Teszik mindezt oly módon, hogy a közéleti, gazdasági és politikai kérdésekhez bibliai alapvetéssel és szakmai hozzáértéssel szólnak hozzá. Képesek impulzusokat adni a politikusoknak, legyen szó klímaváltozásról vagy szervezeti jogokról, biztonságpolitikai vagy gazdasági kérdésekről, bevándorlókról vagy adópolitikáról.

Ebből a szempontból is telitalálatnak bizonyult a 34. Kirchentagnak a manáról szóló bibliai elbeszélésből vett mottója: „Amennyire szükség van.” Vagyis az előadók rá tudtak mutatni a fogyasztói társadalom korlátaira és buktatóira, valamint szót emelhetek a szegénység és általában az igazságtalan elosztás ellen. Ismét mondom, mindezt nem úgy tették, hogy pusztán a politika kísérőliturgiáját nyújtották volna, hanem proaktív módon képviselték a maguk biblikus látását.

Részletes tudósítással egy későbbi írásban kívánok jelentkezni, hiszen sok prédikáción, előadáson és pódiumbeszélgetésen jelen lehettem, közben pedig bőszen jegyzeteltem. Arról persze szó sincs, hogy mindennel egyetértettem volna. Jegyzeteimet visszakeresve sok kérdőjelet is látok. Ezúttal csupán azon töprengök el, mi az a „hozzáadott érték”, amellyel a protestantizmus jelen van a mai német társadalomban.

Egyelőre magam is csak keresem a választ. Egyrészt értéket jelent azoknak

ÉGTÁJOLÓ



a lelkészeknek, teológusoknak az életműve – *Luthertől Bonhoefferig* –, akik egyszerre voltak két világ polgárai, egyaránt otthonosan mozogtak az egyház és a közélet világában. Másrészt talán a hívek önszerveződése és az egyházak a polgárosodásban betöltött szerepe jelentheti azt a felhajtóerőt, amely a hamburgi Kirchentagon is megmutatkozott.

Az a sok-sok fiatal, akik most két sállal a nyakukban keresztül-kasul járták a várost, hogy eljussanak egy-egy programra, talán azoknak a gyermekei-unokái, akik a nyolcvanas években lila sállal tiltakoztak a Pershing rakéták ellen, 1949-ben pedig – akkor még nyakkendőben – elhatározták, hogy a nemzeti szégyen után evangélikus keresztényként valami újat, valami mást kezdenek.

Igen, a Kirchentag elsősorban az ilyen merészet álmódó világiak mozgalma.



Fabiny Tamás püspök
Északi Egyházkerület

EVANGÉLIKUS MISSZIÓI NAP

► Részfűvások fogadták a Déli Evangélikus Egyházkerület csatládi és ifjúsági missziói napjának résztvevőit Kiskőrösön. Lelki és szellemi táplálék, zenei csemegék, a találkozás és a töltkezés lehetőségét kínáló programok várták a kerület minden szegletéből egybegyűlt mintegy ezerháromszáz lutheránus testvért.

Az egymástól „karnyújtásnyira” lévő, egy-két perces sétával kényelmesen elérhető helyszínek mindegyikén kedves, mosolygós, segítőkész gyerekekkel és felnőttekkel találkozhattak a résztvevők. A közelmúltban kívül-belül felújított templom mellett a gyülekezeti házban, az óvodában, az általános iskolában és a gimnáziumban, valamint az egyéb-ként hangversenyteremként működő zsinagógában is voltak programok.

Hangolásképpen a Győri János Sámuel vezette *Pesterzsébeti ifi zenekar* és a kiskőrösi *Gospel Sasok* énekelte meg a missziói napra érkezőket, majd Gáncs Péter püspök és Lupták György esperes, a házigazda gyülekezet lelkesze köszöntötte a szépszájú vendégsereget.

Elengedett adósság

A nyitó evangélikációt Deák László, a kerület új missziói lelkesze tartotta. A Szezhlo Gáborról elnevezett pest-szentlőrinci oktatási központ iskola-lelkesze „Légy türelemmel hozzám!” címmel a gonosz szolga példázatát (Mt 18,26–30) bontotta ki. Mindannyian sebeket adunk és kapunk, fájdalmakat élünk meg és okozunk, tartoznak nekünk, és mi is tartozunk másoknak. Átgondolt, őszinte, szívből jövő, megharcolt megbocsátásra Jézus segítségével lehetünk képesek. „Éljük át annak örömet, hogy Krisztus kereszthalálával Isten elengedte a tartozásunkat, és hálánkat azzal fejezzük ki, hogy mi is elengedjük mások adósságait!” – biztatatta a hallgatóságot az igehirdető.

Deák László prédikációját az Orosházáról – a lelkes korábbi szolgálati helyéről – érkezett K. Tóth László és barátai zenei szolgálata gazdagította. Az istentiszteletet követően a jelenlévők harminc (!) kiscsoportban beszélgethettek haragról és indulatról, megbocsátásról és bűnbocsánatról.

Kerületi ifjúsági nap a déli missziói napban

A második alkalommal megrendezett déli kerületi ifjúsági napra gyülekezeti ifjúsági csoportokból és evangélikus középiskolákból egyaránt érkeztek résztvevők. A mintegy két és fél száz fiatal Grendorf-Balogh Melinda, a Magyarországi Evangélikus Egyház Gyermek- és Ifjúsági Osztályának vezetője köszöntötte. Munkatársaival ők állították össze és vezényelték le a programokat.

A nap témáját – a másik két egyházkerületben már korábban megtartott ifjúsági napok központi gondolatához hasonlóan – a „Tájrátok kezeitek az élő Isten felé!” mottó adta.

Bevezető előadással Zsirus András megyesegyházi lelképásztor készült. A hittudományi egyetem korábbi otthonlelkesze először olyan „kezekről” – például ítéletek, vétkezek – beszélt, amelyek kiszolgáltatnak bennünket a mulandóságnak, a pusztulásnak, majd –

Déli...

Délután párhuzamosan több szabadon választható program várta a missziói nap résztvevőit – ha idejében érkeztek a hamar zsúfolásig megtelt termekbe. Gáncs Péterrel a reformáció és tolerancia kérdéseiről beszélgethettek az érdeklődők, Bálint Beáta pedig – 7 év 7 hónap Kelet-Afrikában címmel – a kenyai árva gyerekek, utcagyerekek és özvegyasszonyok között végzett szolgálatáról számolt be. A Szezhlo-gimnázium színjátszó csoportja *Adok-kapok* címmel tartott előadást, míg a Deák téri gimnázium diákjai *Kis testben nagy lélek* című verses, zenés összeállításukkal *Weöres Sándorra* emlékeztek születésének századik évfordulója alkalmából.

A templomban Varga Gyöngyi, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Öszösvetségi Tanszékének docense tartott imameditációt. Áhítatát Gálos Miklós, a budapest-fasori gyülekezet kántora kísérte orgonamuzsikával.

Kerületi kitüntetések

A déli missziói nap egyik programja hagyományosan a kerületi díjak átadása. A gyülekezetekben évtizedek óta tevékenykedő nem lelkeszi munkatársak szolgálatát 2006 óta hűségemmel köszönik meg. A Tessedik Sámuel-díjat 2007 óta ítélik oda az év lelkeszének, pedagógusának és diakónusának, míg Prónay Sándor-emléklapokat – 2008 óta – olyan világi személyek kaphatnak, akik kiemelkedő szellemi vagy anyagi támogatással állnak az egyházkerület mellett.

A Tessedik Sámuel-díjat idén Smidélus Gábor, a Deák téri gyülekezet lelképásztora, Kolarovszki Zoltán Mihály, a békéscsabai evangélikus iskola igazgatója, valamint Kissné Volák Illdikó, a kiskőrösi Jó Pásztor Szeretethon intézményvezetője vehette át a kerület elnökségétől. A kitüntetések átnyújtását követően Radosné Lengyel Anna egyházkerületi felügyelő beszélgetett velük hitről, hivatásról.

Prónay Sándor-emléklapokat kapott Lengyelné Juhász Magdolna, az Evangélikus Hittudományi Egyetem korábbi gazdasági vezetője, a fasori gyülekezet tagja és Klenk József, a

Szarvas-Ótemplomi Evangélikus Egyházközség felügyelője.

A kerület idei hűségemesei Kotsis András (Budapest-Józsefváros), Lászik Mária (Újpest), Szuper György (Dunaföldvár), Gszelmann István (Soltvadkert), Zahorán György (Békéscsaba), Csehi Józsefné Bíró Éva (Orosháza) és Mohai Zoltán (Mohács).

A kitüntetettekről az elmúlt években a kerület mellékletet jelentetett meg az *Evangélikus Életben*; rövid életrajzukat ezúttal a minden résztvevőnek kiosztott, a nap közös énekeinek szövegét-kottáját is tartalmazó, ötvenoldalas programfüzetből ismerhették meg a jelenlévők.

A vigasztalás és türelem ajándéka

A záró, úrvacsorával egybekötött istentiszteletre – melynek zenei szolgálatát Győri Gábor Dávid (iskola)lelkesze vezetésével a mezőberényi fiatalok adták – újból megtelt a templom. Szabóné Mátrai Marianna püspök-helyettes Róm 15,4–6 alapján tartott igehirdetésében Isten két ajándékát nyújtotta át a padokban ülőknek.

„Bal kezünkbe a vigasztalás ajándékát kapjuk: a fájdalom enyhülését, azt az érzést, hogy a nehézségek ellenére lehet tovább élni, mert Istennek fontos vagyok, ő gondoskodik rólam. Jobb kezünkkel a türelem ajándékát vehetjük át, azt a képességet, hogy kicsit hátrébb lépve távolabbról tekintsünk rá az életünkre, és így vegyük észre benne mások segítő szándékát. Nyissuk ki a Bibliánkat, nap mint nap tanulmányozzuk, merítsünk ebből a forrásból, így leszünk képesek egy szívvel, egy lélekkel megszólaltatni a hálaadás és a magasztalás hangját.”

A nyitóevangélikáció perselypénzével a vendéglátás költségeihez lehetett hozzájárulni, míg a záró istentisztelet offertóriumával a kerületi nap résztvevői a bócsai evangélikusokat támogatták. (Mint arról nemrégiben az *Evangélikus Élet* is hírt adott, a Kiskőrösti mintegy húsz kilométerre fekvő, jelenleg a soltvadkerti egyházközség leánygyülekezeteként „működő” Bócsának – és a szomszédos Tázlárnak – negyven év után lehet újból saját, helyben lakó lelkesze.)

■ VITÁLIS JUDIT



ZSOLCZAI BALÁZS FELVÉTELEI

► Idén a Győr-Moson-Sopron megyei Beleden találkozhattak a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület gyülekezeteiből érkezett hívek a május 11-i missziói napon. A rendezvénynek a városi sportcsarnok, illetve a szomszédos művelődési ház, általános iskola és óvoda adott otthont. A sokszínű programok mintegy ezer résztvevőt vonzottak.

A nap nyitányaként Tompáné Balogh Mária, a város polgármestere mondott köszöntőt, majd Bérés László helyi lelkesze mutatta be röviden a gyülekezet történetét. Az ezt követő úrvacsorai istentiszteleten Szemerei János püspök mellett – jelképes módon – a kerület legrégebb óta, illetve legrövidebb ideje szolgáló lelkeszei, Deme Dávid (Nagykanizsa) és Pablényi Edina (Kemeneshőgyész) segítettek a liturgiában.

Isten igéjét Verasztó János kerületi missziói lelkesze hirdette az adós szolga története (Mt 18,26–30) alapján. „Miért nem tudjuk elengedni a sérelmeinket, miért nem tudunk megbocsátani?” – tette fel a kérdést. „Azért,

mert nem ismerjük Istent; és mert magunkat sem ismerjük.” Jézus ezzel a példázattal tanítani akar minket arról, kicsoda Isten. Olyan Isten, akinek mindenünkkel tartozunk, és akivel szemben soha nem tudjuk kiegyenlíteni a tartozásunkat. Az örömhír azonban az, hogy nem is kell fizetnünk: helyettünk maga a király fizet – mutatott rá Verasztó János.

A közös úrvacsoravétel a csarnok több pontján, mozgó rendszerben zajlott. A szentség osztásában a kerület esperesei is közreműködtek.

Az istentisztelet után kezdődtek a választható programok, amelyeket a répcelaki Ümmögő néptáncgyűttes bemutatója vezetett be. A tájékozódásban moderátorként Mesterházy Balázs, a Berzsényi Dániel Evangélikus (Líceum) Gimnázium, Kollégium és Szakképző Iskola iskolalelkesze segítette a résztvevőket. A beledi gyülekezet önkéntesei is mindent megtettek azért, hogy a vendégek otthon érezzék magukat városukban.

A gyerekeket a Palinta Társulat interaktív műsora várta a kultúrházban. A felnőttek a csarnokban dr. Komlósi Piroska pszichológust hallgathatták meg.

Nyugati



HÁROM EGYHÁZKERÜLETBEN



▶ Pilis, Nyíregyháza, Salgótarján, Aszód, Százhalombatta után 2013-ban Borsod megyére, azon belül is Kazincbarcikára esett a választás az Északi Egyházkerület missziói napjának helyszínévé. A hat egyházmegegyéből, illetve a Felvidékről május 11-én összesen hatszázötvenen érkeztek a városi tornacsarnokba – legtöbben (az összlétszám mintegy fele) a vendéglátó Borsod-Hevesi és a szomszédos Hajdú-Szabolcsi Egyházmegegyéből. A majd nyolcórás együttlétt minden szempontból jól sikerült: a napos idő, a jól előkészített és lebonyolított program, a meghitt hangulat, a sok és sokfajta ének, valamint a számos – több esetben meglepetésszerű – apró részlet ismét emlékeztet az órák ajándékozta meg az egyházkerületnyi gyülekezetet.



A tervezettnél hosszabbra sikerült gyülekezés ideje alatt a nyírteleki és a görögországi gyülekezetek szolgált énekléssel egybekötött bizonyosságtételel. A napot hivatalosan az egyházkerületi missziói lelkészi szolgálatába alig egy hónapja megválasztott *Bozórady András* lelkész nyitotta meg – a továbbiakban pedig a nap házigazdájaként vezette a programot. A város alpolgármestere, *Klimon István* köszöntése után *Zsarnai Krisztián* és felesége, *Nóra* kapott (ének)szót, hogy megénekeltesse a híveket.

A délelőtti, úrvacsorával egybekötött istentisztelet igei szolgálatát *Szeverényi János* országos missziói lelkész végezte a gonosz szolga példázatának egy részlete alapján (Mt 18,26–30). A kegyelem halálosan komoly dolog. Mindenki megtapasztalhatja, az emberi mértékkel mérve megbocsáthatatlan tettet elkövető bűnöző is – mondta az igehirdető. – A magát biztos hitben tudónak is tudatosítania kell magában, hogy a terheket újra és újra le kell és le lehet rakni a türelem Istene előtt, aki azt akarja, hogy fel- és megszabaduljunk. A Magyarországi Evangélikus Egyház megújulásának titka a megtérés, amely szívünkben zajlik le. „A szív a személyiség központja, amit csak Isten és te látsz. De ő jobban” – helyezte az egybegyűltek szívére *Szeverényi János*.



HORVÁTH-HEGYI ÁRON FELVÉTELEI

Északi...

Az evangélicizációt *Balogh Tibor* és *Drenyovszky Péterné* ének-, illetve *Káli-Horváth Kálmán* prózai szolgálatok keretében.

A nap főelőadója *Balczó András* volt. A háromszoros olimpiai bajnok öttusázó száraz előadás helyett a derűs és közvetlen hangvételű bizonyosságtételel választotta, hogy arról beszélhessen: szerinte mi a boldogság, hol lehet keresni, és mi megtalálásának a feltétele. Amint elmondta, fiatalemberként, sikeres élsportolóként biztos volt abban, hogy a már megszerzett boldogságot nem lehet elvenni tőle. Amikor azonban ráébredt, hogy a sportolónak járó jutalom nem ad igazi elégedettséget, kétségbeesetten vette kezébe a Bibliát. Bár lelkészgyermekként ismerte az Írást, annak életmegújító szava addig nem jutott el a szívéig, saját tervei és elképzelései elhomályosították lelki látását.

Idővel aztán kezdte egyre inkább megérezni Isten átölelését és azt, hogy a sikerekért a dicsőség csakis Istent illeti. „Elhárítok magamtól minden érdemet” – mondta, majd hozzátette: „De gazdálkodnom kell a rám rakódott rengeteg ajándékkal.”

A beszéd igehirdetésbe illő felszólítással zárult: „Legyen bennetek őszint vágyódás a teremő Isten felé! Ámen.”

A borsodi helyzetet fókuszba állító pódiumbeszélgetés moderátora *Fabri György* egyházkerületi felügyelő volt. Beszélgetőpartnerei – a témának megfelelően – mindannyian a borsodi egyházmegegyéből valók voltak: *Buday Barnabás* esperes és felesége, *Buday-Malik Adrienn* közigazgató, valamint *Kocziszkó György* professzor, a Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Karának dékánja.

A beszélgetés célja az – mondta a felügyelő – „hogy „körbejárjuk, milyen esélyeink lehetnek”. Ami igazán szükségeltetik, ha adósságról beszélünk, az a hit: hogy lehet ezen változtatni. Emellett az is igaz, hogy a hátrányos helyzetből előnyt lehet kovácsolni, így például épp a hátrányos helyzetben lévőknek szóló pályázatok adta lehetőségek okos kihasználásával. A borsodi gyülekezetek fenntarthatósága kritikus kérdés, e területen nagy szere-

pe van a pályázati irásnak, az önkéntességnek, a helyi értékek megbecsülésének. Fontos az együttműködés, a pályázatok elkészítésében jártas gyülekezeti tagok vagy kívülállók bevonása a munkába, hogy a lelkész a saját szolgálatára összpontosíthasson.

Az ebédszünetben végre lehetőséget nyílt a kötetlen találkozásokra az otthonról hozott elemőzsia mellett: akár bent, akár kint, a verőfényes, kellemes, enyhén szeles tavaszi időben. Desszertként a hívek által hozott sütemények, illetve a nyírteleki és a görögországi cigány testvérek által – a dán testvérgyülekezetektől ajándékba kapott – speciális sütővel helyben készített több száz palacsinta szolgált mindenki nagy öröme.

Ebéd után tizenöt, lelkészek által vezetett csoportban beszélgethették meg az egybegyűltek a nap témájának, az *Elegendett adósságnak* a személyes vonatkozásait. E program pont idejére – a családiasabb légkört biztosító kiscsoportos munka érdekében – a közeli iskolát, az *Irinyi János-szakközépiskolát* is igénybe vette az egyházkerület.

A délelőtti kezdéshez hasonlóan a záró igei alkalom is zenében gazdagnak bizonyult. Először a miskolci *In His Steps* zenekar lépett színpadra, majd az ausztrál *Grandville Pillar* szólóéneke következtek.

Fabiny Tamás püspök Róm 15,4–7 alapján elhangzott igehirdetését így kezdte: „Az elmúlt órákban csodákat élhettünk át. Megszólított minket az élő Isten.” Egyházunk a beszélgetés, de – még inkább hangsúlyoznunk kell – a vigasztalás egyháza is. Mert nekünk türelmes és vigasztaló Istenünk van, aki lehajol hozzánk, és várja hozzá térésünket. Sokan szorulnak vigaszra – itt Borsodban talán még inkább igaz ez –, és nekünk, keresztyéneknek az a feladatunk, hogy meghalljuk őket, és átadjuk Urunk nekik is szóló szavát az egyetértés és a szívek összetalálkozásának jegyében.

Az igehirdetés zenei keretét a miskolc-belvárosi evangélikus gyülekezet énekkarának két blokkja adta, méltón előkészítve a tartalmas nap utolsó mozzanatát, az evangélikus himnusz – immáron – közös elneklését: „Erős vár a mi Istenünk!”

■ HHÁ

töltekezés

A Károli Gáspár Református Egyetem docense előadásában a megbecsülés és az elengedés témakörét bontotta ki gyakorlati szempontok alapján, tanúbizonyosságát adva – szakmai felkészültségén túl – mély istenhitén.

A szervezők gondoskodtak a résztvevők testi-lelki felújulásáról is. A szünetekben az udvaron a „sütemények asztala” várta a vendégeket, a Dunántúl különböző gyülekezeteiből érkezett finomságokat lehetett megkóstolni. Az étkezősátorban pedig – az ebéd elfogyasztása mellett – a Luther Kiadó kínálatából, illetve egyéb kötetek közül válogathattak az érdeklődők.

Az ebédszünetet követően a délután jókedvvel folytatódott: a gyerekek bábozat készíthettek, míg a tornacsarnokban a *Strokes* dobosai fokozták a vidámságot. A soproni ütőegyüttes felépítését *Mesterházy Balázs* így konferálta fel: ők azok, akik „mindent ütnek”. Így aztán a jelenlévők láthatták és hallhatták, hogyan játszanak – többek között – vödörökön, hordókon és botokon. Színes, hangolt csövekből pedig dallamokat is elő tudtak csalni.

A zsűfőlig megtelet beledi evangélikus templomban ezalatt *Farkas*

Zsolt és *Várnagy Andrea* játszott négykezeseket zongorán. A zongoraművész házaspár, akiket idén a házasság hetének arcaiként is megismerhettünk, *A teremtés csodái* című műsorát adta elő. A hallgatók a teremtés hét napjának történetét kísérelhették végig felolvasás, zene és vetített diák segítségével. A bibliai szövegeket *Borbély T. András* színművész tolmácsolta.

Az előadók szándéka szerint „a négykezes darabok és az igeversék különleges harmóniája révén a hallgató részese lehet a hétköznapok csodáinak, a természet és az ember megszerkesztettsége varázslatos titkának. Megsejtheti a Teremtő mindent átölelő jelenlétét.”

Végül – *Kövesdi Miklós* humorista stand up műsora után – *Szemerei János* püspök tartotta a záróáthatot. Az általa választott igével összegezte a missziói nap egész mondanivalóját, amikor arra a Jézusra irányította a jelenlévők figyelmét, aki „eltörölte a követeléseivel minket terhelő adósslevelet, amely minket vádolt, eltávolította azt az útból, odaszegezve a keresztfára”. (Kol 2,14)

■ ADÁMI MÁRIA



T. PINTES KÁROLY FELVÉTELEI



A SZERZŐ FELVÉTELE

Nógrád értékeinek őrzője

Köszöntjük a kilencvenéves Réti Zoltánt

Nehéz egy szóval meghatározni, ki is Réti Zoltán. Festő, grafikus, zenepedagógus – vagy inkább fáradhatatlan kulturális közéleti ember, akit különösen is tisztel Balassagyarmat városa és Nógrád megye?

Nagyorosziiban született 1923. május 13-án, majd tanulmányai után Érsekvadkert és Balassagyarmat követte. 1953-tól zenetanár, de a képzőművészet iránti érdeklődése 1969-ben a képzőművészeti főiskolára vitte, ahol Kontuly Béla tanítványa volt.

Balassagyarmaton él és alkot, húsz éven át volt a Rózsavölgyi Márk-zeneiskola alapító igazgatója. Iskolája kevéssé ismert névadójának életét és zenei munkásságát alapos történeti-kritikusi kutatással foglalta könyvbe.

A dímbes-dombos, gyönyörű nógrádi tájak meghatározták festői, grafikus munkásságát, és ezekhez kapcsolódnak Nógrád egész nemzetün-

ket megajándékozni akaró mestereinek, Madách Imrének és Mikszáth Kálmánnak a műveit illusztráló képei és hangulatos akvarelljei. Elénk varázsolja *Az ember tragédiája* jeleneteit ugyanolyan megértő- és beleérző képességgel, mint ahogyan megtudja eleveníteni Mikszáth palócait vagy az író korának humorral ábrázolt köztisztviselőit.

Farkas András művész kollégájával együtt 2010-ben készített Madách-illusztrációi a Magyar Posta filatéliai újdonságai voltak. Számos egyéni és csoportos kiállításon mutatkozott be a közönségnek hazánkban és határainkon kívül is.

Kerek évfordulóján Balassagyarmat városa és Nógrád megye rendezésében ünneplik őt e hó 17-én nagy családjá körében.

A Magyarországi Evangélikus Egyház nevében csatlakozunk a gratulálók csapatához, és megköszönjük

mindazt, amit gyülekezeteink, egyházunk javáért is tett, különösen is az orgona mellett. Sok szép talentumot, ajándékot, tehetséget kapott a Teremtőtől, és ezeket hosszú évtizedeken át kamatoztatta mindnyájunk



számára, hiszen nemzedékeket nevelt, tanított és gyönyörködtetett.

Adja meg számára a mindenható Isten, hogy még sokáig élvezhesse családjá, tanítványai, városa és hazánk háláját és köszönetét!

■ HB



MOHORA (RÉSZELETI) – KÉP A MIKSZÁTH-AKVARELLEKBŐL

A gyerekkori barát, Weöres Sándor

Beszélgetés Fabiny Tiborné tanárral

► Kíváncsiság és szeretet egyszerre az arcán. Az ilyen asszonyok mindig segítenek, és teszik a dolgukat minden időben. Örülnek a fölkelő napnak, pár tiszta szónak, szál virágnak. Lutheránus ősök leszármazottja; szép nevű falvak, lágy ívű kemesi dombok őrizője. Számára a nagyvilág minden útja haza, Csöngére vezet. Nagy költőnk, Weöres Sándor is ott élt húszéves koráig, készült, hogy verseivel meghódítsa Budapestet, Európát, a messzi Amerikát. Forró kávé, friss sütemények mellett Fabiny Tibornét a régi faluról kérdeztem, a gyerekkori barátáról, akit sokszor közelébe sodort az élet.

– Csöngén születtem 1928-ban – kezdi az emlékezést Vali néni. – Rendezett, nagyon kedves falu volt; szorgos emberek laktak. Kenyeri felé, a dombos részen volt a házunk. Ha jól emlékszem, a 19. század elején volt a legtöbb a lakosok száma: 1180, mára ez alaposan megcsappant. Szinte mindenki evangélikusnak vallotta magát; a katolikusok sokkal kevesebben voltak. Ők kis imaházban jöttek össze, fenntartottak egy iskolát és egy tanítói lakást. Mikor a szép evangélikus templom megépült, még Ostffyasszonyfa is Csöngéhez tartozott.

Remek nevelőim voltak; akkor, fiatalon nyolcosztályos gimnáziumban folytattuk tanulmányainkat. Én Kőszegre mentem az ottani evangélikus lánygimnáziumba, a fiúk a soproni líceumba jártak...

– Milyen gyerekkori emlékeket őriz?

– Édesapám középirtokos volt, gazdálkodó. Annak megfelelően éltünk, voltak alkalmazottak, akik segítettek a megszaporodott munkában. Sok állatot tartottunk, tenyésztésükkel és eladásukkal foglalkoztunk, ez volt az egyetlen jövedelemforrásunk. Édesanyám természetesen otthon volt. A bátyám 1939-ben meghalt. A tragédia mellé jött a háború kitörése, apám behívója. Én mentem az internátusba, nagy fonott kosarakba kellett becsomagolni a dolgaimat, matracot, ruhát, evészközöket. Arra gondoltak a szüleim, otthon maradok, de én sírtam, hogy gyerekek közé szeretnék menni. A közösségi élet szeretete később is megmaradt bennem.

– A falusi életből mit emelne ki?

– A falusi tanítókat. Rendezvényeket szerveztek, színdarabokat tanítottak. Édesanyám mesélte, hogy fiatalkorában neves műveket játszottak, s ezeket az alkalmakat fényképeken

megörökítették. Az egyháznak volt egy nagyobb terme, ott mutatták be a darabokat a fiatalok. Később épült egy leventeház, ott a másik tanító nevelte a fiúkat szépre és fegyelemre. Itt a pap gyakran megjelent, és volt műegylet is, amelyet az asszonyok működtettek teázással, süteményezéssel összekötve. Ezek a kedves összejövetelek nemcsak engem, de a felnőtteket, a nagyobb közösséget is alakították.

– Édesapja merre sodródott a háborúban?

– Rövid ideig ő is katonáskodott, de mint gazdálkodóra nagy szükség volt, így elengedték. Hogy biztosítva legyen az utánpótlás, otthon kellett dolgoznia: béreseket, kocsisokat toborozni, az aratáshoz zselléreket, akik a forró nyárban végezték nehéz munkájukat.

– Miért nincs a falunak vasútja?

– Csöngének nincs külön állomása. Amikor a vasutat építették, a gazdák nem engedték, hogy a földjüket átvágja. Ostffyasszonyfának van, nyolc kilométerre tőlünk, a másik oldalon a legközelebbi hely Kenyeri, négy kilométeres távolságban.

– Az imént már említette a falu felekezeti megoszlását...

– Csöngé teljesen evangélikus falu volt; családom azon kevesek közé tartozott, akik evangélikus magyarok, nem szlovákok, nem németek. Kemesaljának azon a részén, egy tömbben találhatók a színtiszta magyarok. Vasárnap mindig mentünk istentiszteletra, mindenkinek megvolt a helye, hol üljön, külön a presbiter, édesapám is az volt. Karácsonykor zsúfolásig megtelt a nagytemplom, szépen ünneplőbe öltözve a családok.

– Ismerték Weöres Sándort és szüleit?

– Édesapám két testvére is gazdálkodott, száz-száz hold jó földön. Weöres Sándor apjának volt a legtöbb földje, mondhatni, „nagybirto-kosnak” számított. (Az egész százhatvan katasztrális holdat tett ki.) A hatalom támadása főleg ellenük irányult, később nem is maradt csak harmincholdnyi földjük, ennyivel kellett megelégedniük. A mai emlékmúzeum volt a házuk, ott laktak, szép nagy kert is tartozott hozzá.

Az idősebb Weöres megmaradt katonás és szigorú embernek. Nagyon spórolt, még a gázszálat is bevitt az utcáról, semmi nem vesztett kárba. Felesége az ellentéte volt, kedves és meleg lelkű asszony. Róla kevesebb emlékem van, mert korán meghalt. Rajongva szerette költő fia,



szinte leste a szavait, mit hozott haza, milyen különleges könyvet.

– Weöres Sándor milyen fiú volt?

– Tizenöt évvel volt idősebb nálam, mikor én gyerek voltam, ő már komoly fiatalember. Ismert költő. Apja katonás, ő félszeg fiú. Az apa azt szerette volna, hogy a fia legyen hártározott, vagány, ne játékos rímfaragó. Őszintén mondván, nem is volt Weöres Sándornak Csöngén akkor nagy tekintélye. Kérdezték, mi van vele. „Á, a Cina, szegény Cina” – mert ez volt a beceneve –, és legtöbbször legyintettek, hogy semmi nem lesz belőle. Pedig akkor már megjelentek a versei a *Nyugatban*, *Babits* és *Kosztolányi* levelezett vele... Sándor nem

is lakott otthon, a cselédek számára fenntartott, piros tetős házban dolgozott, mindig éjszaka.

– Kedves találkozások?

– Mi a falu fölőlső részén laktunk, tőlünk a második házban volt egy rokona: a Gyurkovics család Sári nénije. Ha otthon volt nyáron, Sándor gyakran meglátogatta őt egy kis beszélgetésre. Én is sokat találkoztam Sándorral, emlékszem, álltam a kapuban, és ott ment a kezében a macskájával.

1947-ben érettségiztem; elvették a kőszegi internátusunkat, nem volt hol laknom, és elmentem a győri gimnáziumba. Mikor otthonról mentem vissza, akkor vettem észre, hogy nincs meg a kofferom. Nem is a ruhámat sajnáltam, inkább a kidolgozott magyartételeket. Szomorúan töprengtem, hogy mit csináljak. Eszembe jutott Weöres Sándor! Írtam neki egy szép levelet, és nagy meglepetésemre kedvesen válaszolt. Fölajánlotta, hogy menj Győrbe, és a restiben fogunk találkozni, az jó hely az irodalom áttekintésére.

– Beváltotta az ígéretét?

– A megadott napon elmentem a pályaúdvarrá, és tényleg jött. Beültünk a restibe. Késő délutánig nem tudtuk befejezni, ezért még kétszer leugrott hozzám, és akkor már elégedett volt a munkájával, én pedig nagyon boldog. Kicsit kocsmai hangulatnak tűnt, ő inkább a kávéházi találkozássokhoz hasonlított. Később, mikor már férjnél voltam, újból szorosabbra fűztük kapcsolatunkat. Férjem huszonöt éves volt, mikor elment Sopronba a teológiára, ott végzett, de mint osztályidegent nem akarták fölmentelni, mondván, a magyar demokráciának ilyen családból származó pap nem kell. Mit ad Isten, 1953-ban jött Nagy Imre kormánya, megszüntették a kitelepítéseket, az ellene folyó eljárást, és egy héttel az ünnep előtt mehetett *Vető* püspökhöz. Ő volt az egyetlen, akit kölcsönbe kapott Luther-kabátban szenteltek föl.

– Merre kezdte szolgálatát?

– Veszprém megyei kis faluban, Csöglén: száz evangélikus hét apró településen. Innen Miskolcra került. Mivel *Ottlyk Ernőt* megválasztották püspöknek, a tanszéke üresen

WEÖRES SÁNDOR 100



maradt a teológiai akadémián. A férjem sokat foglalkozott egyháztörténettel, régóta kutatott a pápai református könyvtárban. Az állam háromszor is elutasította, míg végül – egy év próbaidővel – följárta tanítani a teológiára.

1968 novemberében költöztünk három gyerekkel Budapestre. Sokféle megfordult, s látta, értékes műkincsek vannak a gyülekezetekben, nyilvánartva és gazdátlanul. Fölvette előjáróinak, hogy hozzanak létre múzeumot a veszendő értékek megmentésére. A múzeumot 1979-ben meg is nyitották, és a kedves barátot, Weöres Sándort kértük fel az ünnepi beszédre.

– Személyesen kérték meg?

– Fölmertünk hozzájuk mint csöngéiek. Többször jártunk náluk vendégségben a Törökvezs úti lakásukban. Nagyon kedves, figyelmes ember volt a maga zárkózottságában. Rögtön el is vállalta a megnyitóbeszédet. Rövid bevezetője után sétálgatott a termekben, és örömmel fedezte föl egyik őseit: *Weöres Juliannát*. És ott volt a régi kehely is, amelyből mint kisgyerek úrvacsorázott. Ezt ő mindig fontosnak tartotta, és büszkén mondta: evangélikus csöngéi.

– Sokszor leírta, elmondta: az ot-tani temetőben szeretne nyugodni. – Ebből nem lett semmi, a végakaratát nem tartották be. Kerülő úton tudtuk meg a halálát, kissé megkesve. Felesége, *Károlyi Amy* katolikus szertartást intézett. Az Ostffyasszonyfán lévő evangélikus lelkész, *Demé-né Smidéliusz Katica* feljött Budapestre, hozta a Luther-kabátot, és szolgált, szépen búcsúzott el a költőtől...

Örülök, hogy nemcsak én, de az egész falu büszke rá, aki az egész világot meghódította! És annak is örülök, hogy gyönyörű kiállítás őrizi emlékét; előbb csak Weöres Sándor-múzeum volt, aztán miután félszázéves is meghalt, mindkét név fölkerült a fölújított ház homlokzatára. Remélem, a századik születésnapján nagyon sokan eljönnek Csöngére. De legjobban azt szeretném, ha minél többen levennének a polcról verseskötetét, és olvassák az alkonyi csöngőben.

■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

Slovenská príloha

Stranu zostavila: HILDA GULÁČIOVÁ-FABULOVÁ

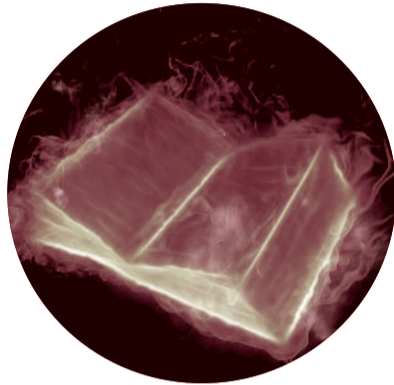
1. slávnosť svätodušná. Pentecoste

„Nie vojenskou mocou, ani silou, ale mojím Duchom hovorí Hospodin mocnosť.“ (Zachariáš 4,6)

Skutky Apoštolov 2,1–18

Turíce – zmocnenie cirkvi v každej dobe. Svätenie svätodušných sviatkov nie je iba pripomenutím udalostí z cirkevnej minulosti. Spoločenstvo veriacich by však nemalo zabudnúť na svoje narodeniny (v deň Turíc vznikla cirkev), ale tie musia byť vždy preň príležitosťou k zamysleniu nad poslaním jeho existencie a k poznaniu, ako túto zverenú úlohu naplniť. Príbeh Turíc v Jeruzaleme nasledovníkom Pána Ježiša neustále pripomína, že plniť Ním zverené poslanie dokážu iba v moci Ducha. Duch Svätý zmocňuje k službe „tých, ktorí *jednomyseľne zotrúvajú* v spoločenstve“ (Sk 1,14.2,1). Oni sa totiž na modlitbách otvárajú Božej vôli, a tým nastavujú plachty viery pre vanutie Božieho Du-

cha. Boh ich potom obdarúva darmi nie na ich zviditeľnenie a senzáciu, ale preto, aby vydávali svedectvo o „veľkých veciach Božích“ (v 11b). Kris-



tovo evanje lium o záchrane človeka sa musí zvestovať všetkým národom (v 8–11a) Samozrejme, že nesenie

posolstva prináša napätie, otázky typu: „Čo to má znamenať?“ (v 12. v.), alebo in vektívny spochybňujúce normalnosť svedkov (napr. opití, v 13. v.). No tých, ktorí „rozumejú svojmu poslaniu a dôverujú Bohu, že Jeho zaslúbenia v Božom slove (16–18. v.) pla tia aj pre nich“, Hospodin používa ako nástroje na budovanie svojej cirkvi. Tieto nástroje, ktoré Boh zmocňuje na budovanie, potrebuje aj v našej cirkvi. Nájde v našom spoločenstve ľudí, ktorí majú nastavené plachty viery pre vanutie Ducha, nebaja sa hovoriť „*veľké veci Božie*“ a dôverujú Božím zaslúbeniam v Písme? Ja verím, že áno, a preto sa seba aj za nich stále modlím.

■ MGR. SLAVOMÍR SABOL
biskup VD-u ECAV na Slovensku

2. slávnosť svätodušná

1Kor 12,4–11

Služ tým, čím si obdarený! Čítame o rozmanitosti darov, ale o jednom spoločnom Darcovi. Žijeme v spoločenstve Cirkvi, kde sú rôzni ľudia s rôznymi darmi. Sú rôzne služby, ale iba jeden Pán. Tomuto Pánovi sme všetci rovnako podriadení. Toto nás môže zjednocovať v pokore a oddanom vykonávaní svojej úlohy podľa daru, ktorý vieme, že máme využívať. Každý kresťan má najmenej jeden dar, v ktorom môže byť „dobrý“ a ktorým môže byť užitočný v prostredí, v ktorom žije. Ako ho použiť na službu a oživenie, pre aktivitu na konkrétnom mieste? Možno všímavosťou, ochotou, činnosťou. Nepýtam sa, či treba niečo konať, ale robím, čo viem a spolieham sa na Pánovo vedenie, teda viem, že na to nie som sám. Ak mám dar vysvetľovať

Slovo, tak to mám robiť s bážňou a poctivosťou, vernosťou Písmu. Ak mám dar ustavičnej modlitby, mám to konať podobne. Ak sa viem prihovoriť k ľudom – zvlášť novým, keď navštívia náš zbor či bohoslužby, mám to robiť s odvahou a láskou! Ak sa vyznam v remese a vidím potrebu praktickej pomoci v zbere, alebo pri jednotlivcovi, mám to robiť s ochotou a nežistne. Ak viem dobre variť či piecť, nech je to na chválu Pánovu a dobrú chuť obecnosti viery, napr. pri rôznych udalostiach zboru. Ak máš dar napomínania, rob to s pokorou a bážňou – v láske! Ak je nad tým Boží Duch, človeku to pomôže a neublíži mu to, nikoho tým nezraní. Ochotne teda užívajme dary milosti, ktoré sme dostali a slúžme tým, čím sme obdarovaní!

■ JÁN HEVERA

Kresťan a obrátenie

► Z hľadiska evanjelických cirkví je bezpodmienečne nutné, aby človek, ktorý sa chce stať kresťanom, zažil tkz. obrátenie, či už pod dojmom misijnej kázne, či na základe čítania Biblie. Za popud k tomu by sme mali považovať Ježišove slová, ktorými začal svoje verejné účinkovanie po uväznení Jána Krstiteľa. Evanjelista Marek ich zaznamenal v 1,15 nasledovne: „*Pokánie činite a verte v evanjelium!*“ Výzva „*pokánie činite!*“ je vyjadrená v gréckom texte výrazom: „*metanoein*“, ktorý v slovenčine znamená: „*zmeniť zmyslenie, obrátiť sa, urobiť pokánie*“. Zmena zmyslenia spočíva v odvrátení sa od zlého, viera v evanjelium je vierou v poriadky Božieho kráľovstva, o ktorých Ježiš hovoril v podobenstvách.

Vôľa k dobrému

V 1 M 6,5 sa konštatuje, že „Hospodin videl, že všetko zmyslenie (ľudského) srdca bolo ustavične zlé“ a v prorocťve proroka Izaiáša je priamo výzva, aby „muž nepravosti opustil svoje myšlienky a obrátil sa k Hospodino- vi“ Ba aj sám Ježiš sa podľa Mt 15,19 vyjadril, že z (ľudského) srdca pochádzajú zlé myšlienky, vraždy, cudzoložstvá, smilstvá, krádeže, krivé svedectvá a rúhania, ktoré človeka poškrvňujú. Človek, mnohokrát aj pokrstený, je vo svojom živote sám nainfikovaný hriechom, ale aj obklopený, inšpirovaný a prorokovaný hriechmi iných. Je hriechom tak ovládaný, že napokon nečiní to dobré, čo by konať chcel, ale zlé. Aj apoštol Pavel v R 7,18 konštatuje: „V mojom tele neprebýva dobré, ale vôľa k dobrému mám, ale nemám sily, aby som ho vykonal.“ Tým ako keby sa potvrdzovali slová z 1 M 8,21: „Zmyslenie ľudské je zlé od mladosti /člo veka/, že hriech, ktorým sa vzbúril proti Bohu chciac byť ako On (1 M 3,5) je v ňom už tak hlboko, že nemá šancu sám sa z neho vyslobodiť.“

Pozícia Martina Luthera

Nemohúcnosť človeka odvrátiť sa od hriechu a začať zmyslať úplne inak si uvedomil Dr. M. Luther pri vysvetľovaní III. článku Všeobecnej viery kresťanskej, aj v súvislosti s chápaním Krstu svätého.

Vysvetlenie III. článku sa začína slovami: „Verím, že ja zo svojho vlastného rozumu a zo svojej sily nemôžem v Ježiša Krista, môjho Pána veriť, ani k Nemu prísť.“ Je teda vyhlásené, aby sa človek mohol sám od seba „obrátiť“. Ľudské srdce je totiž chladné ako kus ľadu, a ak sa má ten-

to ľad rozpustiť, je potrebné dlhodobéjšie pôsobenie Božieho Slova, ktorého Duch má moc takéto niečo vykonať. Možno už aj jedna kázeň verného svedka Pánovho spôsobí, že sa rozpustí horná vrstva ľadu, ale iste sa nerozpustí odrazu a všetok.

Dôkazom toho je aj druhá Lutherova myšlienka, ktorou dôvodí, že človek nemá dost síl nevrátiť sa k hriechu. Ani ten najsilnejší sa nevie s ním nadobro rozlúčiť už aj preto, že mnohý hriech je sám o sebe príjemný a na druhej strane je v nás tak „zabývaný“, že aj keď nás na nejaký čas opustí, znovu sa do nás vracia, ako onen zlý duch, ktorý privedie sedem ďalších, od seba oveľa horších duchov. A tak má človek stále čo robiť, aby sa ubránil hriechu. Znovu mu podľahne, ale ako kresťan sa znovu aj kajá a tak dosahuje aj spravodlivosť pred Bohom. To vyjadril Luther známym tvrdením, že človek je vždy hriechny, vždy kajúci sa a tak vždy dosahujúci aj Božiu spravodlivosť a to na základe všetkého, čo vykonal pre jeho záchranu Ježiš Kristus. Teda nie na základe nejakých svojich dobrých skutkov, ale na základe krvavej obete svojho Záchrancu na Golgote. Lebo len krv Ježiša Krista očisťuje nás od každého hriechu.

Nie sme sami

Je veľmi ťažké súhlasiť, žeby niekedy mohlo u človeka dôjsť k akémusi zlomu, t.j.k definitívnemu zúčtovaniu s hriechom a že už nikdy žiadny hriech nevykoná. Samozrejme nechcem tvrdiť, že sa nemá o to snažiť. Naopak, mal by vyvinúť čo najväčšie úsilie! Sám si však neporadí, je aj v tomto zmysle odkázaný na Božiu pomoc. Tu treba mať na pamäti slová apoštola Ja-

kuba, že „mnoho zmôže v účinkoch modlitba spravodlivého“, ale aj slová zo 46. Žalmu: „Boh nám je útočiskom a silou, pomocou v súžení vždy osvedčenou!“ Nezáleží teda natoľko na človeku samotnom, ako na dôvere v Božiu pomoc. Tá je vždy blízka, lebo Kristus nás uistuje, že je s nami po všetky dni, až do konca sveta. (Mt 28,20)

V zápase o vieru a v zápase viery nie sme teda sami. Boh udeľuje každému, kto po nej prahne z celého srdca a kto sa za ňu modlí. Ježiš uistuje: „Nie vy ste si ma vyvolili, ale ja som si vyvolil vás, aby ste šli a prinášali ovocie a vaše ovocie aby zostávalo tak, aby vám Otec dal, čokoľvek by ste v mojom mene prosili od Neho!“ (J 15,16) A podľa J 16,24 priamo vyzýva: „Proste a vezmite, aby vaša radosť bola úplná!“ Nezáleží teda na tom, kto beží, ale na Bohu, ktorý sa zmilúva- zaznieva R 9,16.

■ JÁN ANTAL
emeritný biskup ECAV na Slovensku

—MM—

Moja modlitba

Ďakujem, Bože, ďakujem,
za všetko, čo mi dávaš,
že aj keď na dne bola som,
Ty vždy ruku mi podávaš.
Ver, poznám úzkosť,
duše tieseň, keď nevieš,
kde bys šiel, viem,
že keď modlitbou
poprosím Ťa,
Ty vždy mi nájdeš cieľ.
Ďakujem, že si mi silu dal,
zas pozbierať sa hor,
bez Teba, Bože, by život môj,
len veľkou ruinou bol.
Ja dnes Ťi tiež sľubujem,
že vyhrám so zlom boj,
len prosím pekne,
Bože môj,
len vždycky pri mne stoj.



ÉTELOSZTÁSI AKCIÓK

„A legnagyobb élmény az volt, hogy segíthettünk. Egy mozgássérült bácsi nem tudott bejönni, neki kivittük a levest.”
Gál-Szabó Renáta és Kmező Krisztina 6. osztályosok



„Fontos, hogy támogassuk az elcsúszottakat. Sokan segítettek már nekem is, úgy érzem, ezt viszonoznom kell. Elmentünk a városba, és hirdettük, hogy itt meleg ételt lehet kapni. Sokan mondták, hogy a Jóisten áldjon meg bennünket.”
Joó Kata 8. osztályos tanuló

Az ételosztási akció támogatói

A Magyarországi Evangélikus Egyház által indított, *Tedd teljessé a mosolyt!* elnevezésű 1%-os kampányhoz csatlakozva egyházunk diakóniai szolgálata – együttműködve a nevelési és oktatási osztállyal – április 27-én akciót szervezett, melynek keretében az országban tizenegy helyszínen közel tízezer rászorult meleg ételt kaphatott.

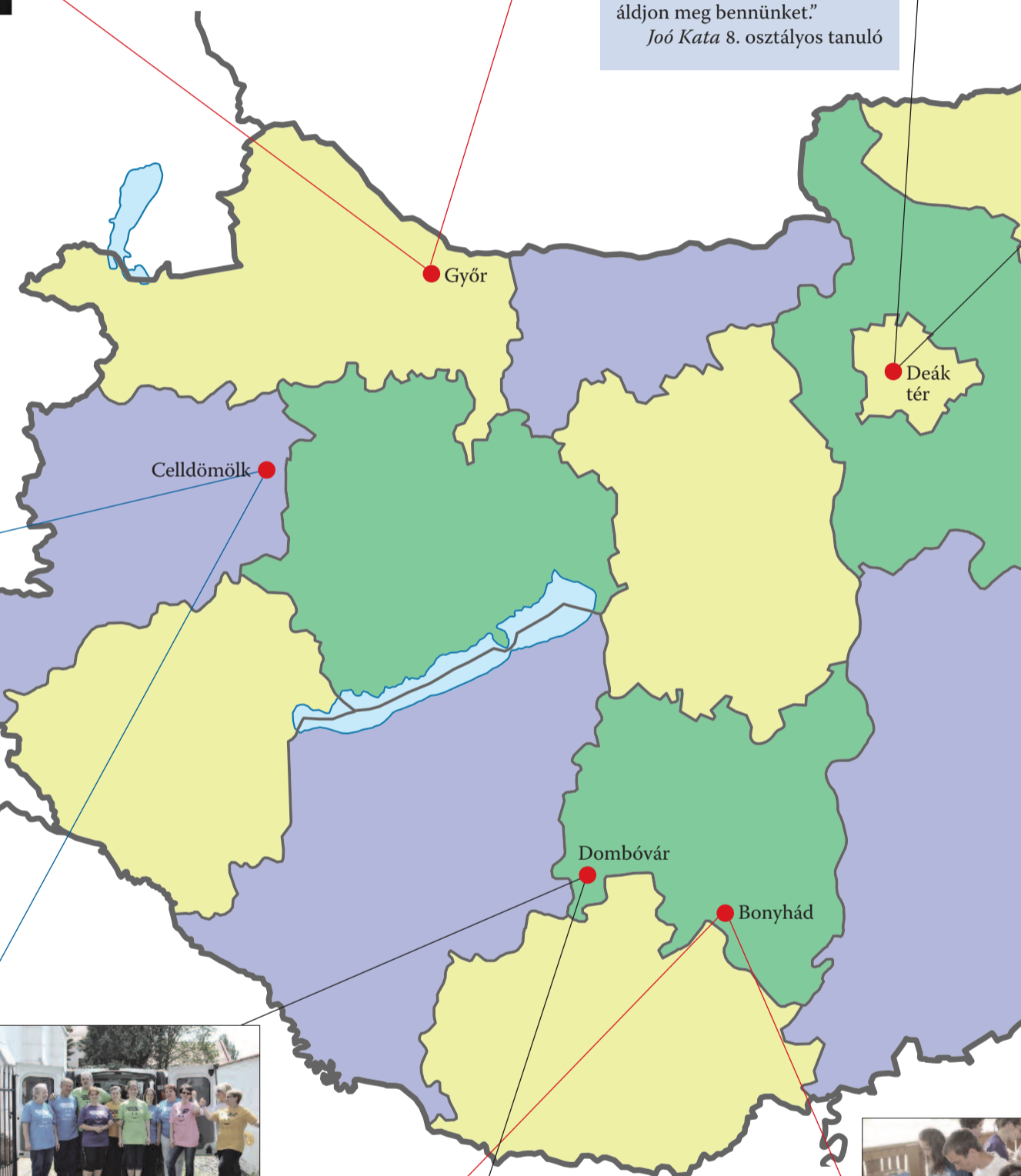
A szervezés, a főzés és az ételek kiosztása körüli teendőkben kétszázötven önkéntes segített, hogy a közel tízezer adag ebéd eljuthasson a rászorultakhoz.



„Szeretem az önkéntes munkákat. Ma délben jártuk a várost, és megkérdeztük az embereket, akiktől úgy gondoltuk, éhesek lehetnek, hogy ebédeltek-e már. Megkönnyeztem, amikor láttam, mennyire örülnek a meleg ételnek. Volt, aki útközben elmesélte az életét.

Fontos, hogy akik nem járnak templomba, azok is tudják meg, hogy az egyház mindenkinek segíteni akar, nem válogat az emberek között.”

Ódor Lilla Judit
8. osztályos tanuló



A Magyarországi Evangélikus Egyház technikai száma:

0035

Támogatóink: Evangélikus Diakóniai Otthon, Kaposszekcső • Dombóvári evangélikus gyülekezet • Ótemplomi Szeretetszolgálat, Szarvasi Evangélikus Gimnázium és Pedagógiai Szakközépiskola, dr. Kriza Ákos polgármester, dr. Kocziszkó György, a Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Kar, Evangélikus Szeretetház, Győr • Bonyhád: Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, bonyhádi evangélikus gyülekezet, polgármesteri hivatal • Lós: Tótkomlói Evangélikus Szeretetszolgálat, Nyíri pékség, Rusy-net Kft., Komlós-Hús Kft., műszaki és kultúrcikküzlet, Mértékkő Kft., Síráló Egyház elnök-püspöke és Lengyel Anna déli egyházkerületi felügyelő • Alternatív Energia Centrum – Bányai János ügyvezető igazgató • Magyarországi Evangélikus Egyház

Deutsche Anlage

Redakteur:
HOLGER MANKE

Im Klaren über die eigene Tradition und Lehre

Im Gespräch mit dem Theologiestudenten Gregor Badeda

► **Budapest ist eine Station auf dem Weg ins Pfarramt – so jedenfalls für den 22-jährigen Theologiestudenten Gregor Badeda aus Regensburg. Zuvor hatte er in Neuendettelsau studiert. Und zur Zeit sammelt er in Ungarn theologische und kirchliche Erfahrungen und Eindrücke. Was ihm aufgefallen ist und was ihm auch durch sein Gaststudium an der Evangelisch-Lutherischen Theologischen Universität in Budapest wichtig geworden ist, darüber sind wir mit Gregor Badeda ins Gespräch gekommen.**

Wie kam es, dass du dich dafür entschieden hast, gerade in Ungarn zu studieren?

Das ist tatsächlich ein Zufall. Meine Familie hatte zwar schon immer eine gewisse Neigung zu Osteuropa, ohne von dort zu stammen, allerdings beschränkte sich diese meist auf die slawischen Räume, vor allem Tschechien und Polen. Vor einigen Jahren begann ich bereits ein bisschen Ungarisch zu lernen, da wir einen Ausflug nach Ungarn planten. Doch irgendwann meinten meine Eltern, dass Ungarn eigentlich ziemlich „langweilig“ sei und es dort „nichts Besonderes zu sehen gäbe“. Viel später in Neuendettelsau im Studium gab es dann einige ungarische Gäste und so polierte ich meine Sprachkenntnisse auf. Schließlich besuchten ich und eine Kommilitonin unsere ungarischen Freunde dann in Budapest, und ich war sofort begeistert von diesem Land! Als die deutsche Universität mir dann relativ einfach und unbürokratisch einen Austausch nach Ungarn anbot, wusste ich sofort, dass ich

dorthin möchte. Vor dem Studium an der Budapester Theologie war ich natürlich auch noch einige Male in Ungarn auf Reisen.

Du hast bislang in Neuendettelsau studiert. Seit März bist du in Budapest. Hast du beim Studium und Leben im Theologenwohnheim gewisse Heimatgefühle – oder gibt es doch größere Unterschiede?

In der Tat erinnert mich das Wohnheim in Budapest enorm an Neuendettelsau. Allerdings ist hier einiges nicht so stark reglementiert – in Neuendettelsau gab es sogar feste gemeinsame Essenszeiten, und auch Reinigungsprozeduren waren terminiert, während in Budapest einige noch nicht einmal die Mensa besuchen. So fühlen sich die Studenten trotz der Heimsituation deutlich unabhängiger. Auch ist nicht zu unterschätzen, dass man mit Budapest in einer Millionenstadt wohnt, während Neuendettelsau ein kleines Dorf ist, aus dem man so einfach nicht herauskommt. Damit ist die „Verbindung zur Außenwelt“ etwas

besser, man unternimmt automatisch mehr. Durch das Fehlen einer gegenseitigen gemeinschaftlichen Angewiesenheit ist es aber auch schwieriger, Kontakte zu knüpfen und in bereits feste Cliquen hineinzufinden. Budapest ist auf jeden Fall sehr erfrischend nach zweieinhalb Jahren Neuendettelsau, was aber unbestritten auch eine tolle Zeit war.

Du hast das Leben in der Evangelisch-Lutherischen Kirche in Ungarn kennenlernen können. Welche Eindrücke sind für dich persönlich inspirierend? Und was war vielleicht auch auf den ersten Blick gewöhnungsbedürftig?

Da ich selber aus der oberpfälzischen Diaspora komme, kann ich beide Kirchen gut vergleichen und muss sagen, dass sie sich doch sehr ähneln. Ich denke, beide Kirchen sind sehr engagiert; es ist sehr bewundernswert, mit welchen auch kleinen Mitteln versucht wird, ein großes und ansprechendes Angebot zu schaffen. Ob das jetzt etwa im deutschen Frankenland auch zutrifft, kann ich kaum sagen, weil ich dort nur in der Studentengemeinde, nie jedoch als „Privater“ Zeit für eine Dorfgemeinde fand und auch mein Praktikum in Passau gemacht habe. Freilich kann ich vieles nach so kurzer Zeit noch kaum richtig einschätzen.

Was wirst du auf jeden Fall aus Ungarn „mitnehmen“ auf deinem weiteren Weg durch Studium und hin zum Dienst als Pfarrer? Und was kön-



nen deiner Einschätzung nach die Bayern von den Ungarn lernen?

Ich denke, dass man auch nach einem kurzen Kontakt mit den Ungarn feststellt, dass sie sehr stolz auf ihre Geschichte und ihr Land sind und der Traditionalismus in der evangelischen Kirche sehr hoch gehalten wird. Ich finde das sehr wichtig und glaube, dass die Ungarn ein sehr gesundes Verhältnis zu ihrem Land haben und wir davon lernen könnten. Wir neigen dazu, das Schlechte der Geschichte stets zu unterstreichen. Das merkte ich jetzt ganz besonders auch in den Reformationstreffen zum Jubiläum. Das kann auf Dauer für das Selbstverständnis eines Landes oder dessen Menschen gar keine positive Wirkung entfalten. Und vielleicht bin ich auch einfach eine ganz andere Generation, um dies so zu empfinden. Dafür haben die Ungarn vielleicht nicht so stark das Gespür, über den Tellerand hinauszuschauen. Vielleicht fehlt in Ungarn dafür einfach die Konfrontation einer multikulturellen Gesellschaft, die in Deutschland natürlich ganz präsent ist. Da ich mich nicht nur als Christ, sondern vor allem auch als Lutheraner empfinde, ist es für das weitere Studium und auch noch später schön, sich auch über seine eigene Tradition und Lehre ernsthaft im Klaren zu sein, was schon im ungarischen Kirchengruß großartig zur Geltung kommt: „Erős vár a mi Istenünk.“

■ H. M.

Was für eine Dramaturgie! So könnte ein Film beginnen. Am Anfang das Chaos, das Tohuwabohu, wie es an dieser Stelle im Hebräischen heißt. Und dieses Tohuwabohu heißt auf deutsch nichts anderes als „wüst und leer“. Vor unserem Auge sind womöglich Bilder eines entfernten Planeten mit Kraterlandschaften – doch ohne Leben. Und in dieses leblose Nichts hinein hören wir Gottes Stimme. Er tritt nicht auf, legt – zunächst – keine Hand an die Schöpfung an. Zur Schöpfung der Welt und zur Schöpfung von allem, was auf ihr ist, genügt sein Wort. Und es bleibt im Schöpfungsbericht nicht nur beim schöpfenden Wort – sondern im Rückblick auf das Tagwerk lesen wir: „Und Gott sah, dass es gut war.“

Es lohnt sich, darüber nicht hinwegzulesen. Denn wann sehen auch wir, dass die Welt, die Schöpfung, die Natur gut ist? Vieles ist zu selbstverständlich, als dass es uns allzu leicht einfallen würde, uns vom Jubel der Schöpfung mitreißen zu lassen. Grund genug, das Jubeln über die Schöpfung neu zu entdecken. Zum Beispiel den Jubel über Licht und Helligkeit – auf der Welt und in unserem Leben, angesichts von Finsternis und Chaos in unserem Leben. Oder den Jubel über den Menschen als Ebenbild Gottes und als den, dem die Erde anvertraut ist – angesichts des Zerrbildes vom Menschen als Ausbeuter. Oder den Jubel über das „Sehr-gut-Sein“ der Schöpfung – angesichts der Schöpfung die seufzt und leidet. Oder den Jubel über den Ruhetag Gottes und seiner Schöp-

fung – angesichts der Rastlosigkeit unserer Zeit.

Gelingt es uns, in diesen Jubel mit einzustimmen? Oder überwiegt doch der Gedanke an das Verantwortungsbewusstsein. „Wir haben die Erde nicht von unseren Ahnen geerbt, sondern von unseren Nachkommen geliehen“, so oder ähnlich wird diese Verantwortung häufig veranschaulicht.

Wir können vieles mit der Schöpfung machen – die Möglichkeiten dazu haben wir. Aber wir dürfen nicht alles tun, was möglich ist. Umweltkatastrophen, Naturbedrohung, der Umgang mit den Mitgeschöpfen und der Umgang mit uns selbst, die Welt als Materiallager, für das, woraus wir Geld machen können oder was uns nutzt – vieles spielt hinein. Aber auch vermeintlich kleine Dinge wie der eigene Energieverbrauch, der Umgang mit Lebensmitteln – vieles davon, was uns zu denken geben kann, beginnt in den eigenen vier Wänden. Dies soll uns ein Stachel sein im Jubel. Reden wir sie nicht schön, kehren wir sie nicht unter den Teppich. Sondern sie müssen uns beschäftigen. Doch ich denke, dass gerade ein Weg zum verantwortlichen Umgang mit der Schöpfung auch über die bewusste Freude über die Schöpfung führt – und natürlich auch über den bewussten Dank für all das, was Gott einst geschaffen hat.

Und Gott sah, dass es gut war

Einstimmen in den Jubel über die Schöpfung

Das Jubeln über das Leben – manchmal stehen große Fragen auf dem Weg zum Jubel? Warum nur geschehen Katastrophen, Unglücke, Terroranschläge – warum erreichen uns ständig Nachrichten, wie vor wenigen Wochen aus Boston? Warum können Völkermorde geschehen? Wo ist denn der allmächtige Gott, der Herr über die Schöpfung, dass er so etwas zulässt? Oder im kleineren Lebensumfeld: Warum trifft es gerade mich so schwer? Warum leide ich an Krankheit, an Trauer, an Hilflosigkeit? Warum trifft es gerade mich immer und immer wieder? Wo ist denn der allmächtige Gott, der Herr auch über mich und meine nächsten Angehörigen ist, dass er all das zulässt?

Diese Fragen sollen nicht kleingeredet werden. Sie haben ihren guten Grund. Und sie haben ihr Recht – und schon Hiob lehrt uns, dass wir all unsere Klage vor Gott bringen dürfen und dass sie dort ihren rechten Platz hat.

Aber drehen wir die Frage doch mal herum. Wann hören wir, dass jemand sagt: Wie kann Gott zulassen, dass ausgerechnet ich habe, was ich zum Leben brauche? Nicht alle Menschen haben das – warum jedoch ich? Wie kann Gott zulassen, dass ich hier und heute in Frieden leben kann, dass ich nicht in der täglichen Angst haben muss, dass Bombenein-

schläge meine Existenz zerstören? Wie kann Gott zulassen, dass ich in einer Umwelt leben kann, die Leben ermöglicht – in der ich sauberes Wasser, eine Vielfalt an Lebensmitteln habe?

Wie kann Gott zulassen, dass es gerade mir – trotz allem – eigentlich doch so gut geht? Und wie kann Gott zulassen, dass wir – bei allem, was geschehen ist – am Leben sind?

Viele Soldaten, die einst den Krieg überlebt haben, fragten nicht ohne Grund: Warum sind wir verschont geblieben? Warum haben wir überlebt? – Eine Frage, die viele ein ganzes Leben lang beschäftigt hat.

Und nicht wenige aus der Kriegsgeneration haben daraus den Entschluss gefasst, in besonderer Weise das ihnen geschenkte Leben zu nutzen.

Und das israelitische Volk, das einst aus dem Exil von Babylon nach Hause kommt, fragt – mit frommem Erstaunen – warum sie der Herr übriggelassen hat. Die ehemals Verbannten haben sich als „heiligen Rest“ bezeichnet. Die Dankbarkeit für das Leben hat mehr gewogen als die Entbehrungen über Jahrzehnte und die Ferne von der Heimat. Und der Jubel dieses heiligen Restes klingt in den Worten mit: „Ein Wunder, dass wir noch leben.“

Ein Letztes: Und das ist auch Schöpfungswerk! Es wird kein Dau-

erwerker und Leistungszwängler bejubelt, sondern es wird ein Gott bejubelt, der die besondere Fähigkeit hat, auch zu ruhen – und der diesen Ruhetag heiligt. Ein Gott der – gerade so wie er einst das Volk Israel aus Ägypten befreit hat – auch uns befreien kann aus dem ständigen Arbeitsdruck – aus dem Arbeiten an jedem Tag der Woche und rund um die Uhr. Darauf weist auch das dritte Gebot „Du sollst den Feiertag heiligen“. Was heißt es eigentlich, Zeit zu haben, sich Zeit zu nehmen für Gott, für die Familie, für sich selbst. Und wie sehen wir in diesem Licht die Ladenöffnungszeiten, die gerade in Ungarn oft wenig von jenem Ruhetagsgebot ahnen lassen. Gesetze könnten vielleicht Ladenöffnungszeiten beschränken, aber letztlich ist auch unsere Mentalität gefragt: Nutzen wir die geöffneten Geschäfte am Sonntag? Und was tun wir dafür, dass der Sonntag auch Sonntag bleibt?

Die Schöpfung vollendet sich in der Selbstbeschränkung. Wir müssen nicht das letzte herausholen, sondern im Ruhetag und in Ruhezeiten liegen viele Chancen. Zum Beispiel die Großartigkeit der Schöpfung als Größe unseres Schöpfers zu erfahren, Ehrfurcht vor der Schöpfung zu gewinnen oder wiederzugewinnen. Und den Segen in dieser Schöpfung – ein Segen, an dem wir Menschen Anteil haben – zu erleben und dafür zu danken und das Jubeln wiederzuentdecken.

■ HOLGER MANKE

Milyen biztatást adott Szenczi Molnár Albert első pünkösdi prédikációja?

1947-ben pünkösdi ünnepére készült Szenczi Molnár Albert első pünkösdi prédikációját tanulmányoztam. (Olvasható a Szenczi Molnár Albert című könyvben, amely 1939-ben jelent meg Áprily Lajos és Árok-háty Béla tanulmányával.)

Én akkor felvidéki menekültként a pápai tanítóképző intézetben tanultam. El voltam csüggedve, egyedül éreztem magamat, reménytelennek láttam a jövőmet. A pünkösdi Lélektől reméltem lelki vigasztalásomat. Vigyáztam, hogy Istennek addig megtapasztalt csodálatos tettei feledésbe ne menjenek, a Szentlélek kitöltésének ünnepét Istennek dicséretére, lelki megújulásomra szerettem volna ünnepelni.

A prédikáció arra figyelmeztetett, hogy „kérjük az ő szent Felségét, bocsássa le a mennyekből a szent Lélek élő pünkösdi tüzeinek világosságát, és azzal a mi szívünket gerjessze fel. Eméssze meg gonoszságunkat, melegítse meg hidegségünket, világosítsa meg setétségünket, hogy mi mindnyájan az igaz hitben buzgóságosbak, a szófogadásban engedelmesebbek és az örök életre kívánczabbak lehessünk.”

Bizonyoságot nyertem afelől, hogy a Szentlélek igaz Isten mindenütt jelen van az emberek szívében, és ezért az én lelkem is a Szentlélek temploma (1Kor 2,10). Mindent tud rólam, a szívem vizsgálója, esedezik érettem kimondhatatlan fohászokkal (Róm 8,26), és mindenható ereje van.

Könyörögtem, hogy a Szentlélek jöjjön be az én szívembe is, abban szerezzem világosságot, békességet, örömet, vigasztalást. Örömmel olvastam, hogy akinek szívébe kiárad a Szentlélek, annak megmutatja magát „tüzes buzgóságú tanítónak” és „gyönyörűséges vigasztalónak”, amely tüzes nyelvek formájában jelent meg, az emberek értelmét megvilágosította, a tudatlanság sötétségét elűzte, hogy megismerhessék az Istent és a megváltó Jézus Krisztust.

Megértettem, hogy a Szentlélek az én értelmembe is bevilágít, hogy eljussak Istennek igaz megismerésére:

„Mert midőn az ember hallja az Isten igéjét, és az az ő füleiben zeng, ottan a tüzes pünkösdi Lélek munkálkodik, felnyitja az embereknek szívüket... a hitnek valami tüzes lángocskáját veti abba bé, és legottan felkél az ember az ő bűneiből és nyavalyáságából, és el a Krisztushoz megyen, és mond: ...ím, érzem az én szívemben, hogy te, Uram Jézus, énértöttem megholtál, jól tudom már, hogy te engemet az utolsó napon felátaszasz az örök életre.”

E „tüzes tanítót” éreztem meg szívemben, mint az a két tanítvány, akiknek Krisztus az írásokat megfejtette és megmagyarázta Emmausba mentükben, és akik így szóltak: „Nem hevült-e szívünk, amikor beszélt hozzánk az úton?” (Lk 24,32) Csodálatos volt ugyanezt érezni, hogy itt van velem az én Vigasztalóm, és felgerjesztette az én hitemet is. Megtapasztaltam, hogy ő a fűség lelke (Róm 8,15), mivelhogy bizonyoságot tett az én lelkemnek is, hogy én Isten fia vagyok. Örömmel olvastam, hogy őt a könyörület lelkének mondják az Ótestamentumban (Zak 12,10), és a kegyelem Lelkének az Újtestamentumban (Zsid 10,29).

Ahogy a tűz megemészt mindent, azonképpen a „tüzes tanító”, a Szentlélek is megemészt minden kicsinyhitűséget és kételkedést. Így szerzethet ő „tüzes buzgóságú vallástevőket”. Péter apostol bizonyoságot tett a megfeszített Jézusról, és bátorsággal merre mondani: „Tudja meg tehát Izrael egész háza teljes bizonyossággal, hogy Úrrá és Krisztussá tette őt az Isten: azt a Jézust, akit ti keresztrefeszítettetek.” (ApCsel 2,36)

Nemcsak Péter apostol, hanem a tanítványok is mind a Lélek által lettek buzgóbbakká és bátorsággal örvendezőbbekké. Az elrejtőzött, bezárkózott tanítványok bátran előjöttek, új nyelveken szóltak. Akik azelőtt rettegő bárányok voltak, most bátor szívű oroslánok lettek. Ezzel a Lélek nekem is azt üzent: bátrabban tegyék vallást órála!

Királyok, fejedelmek elé kellett a tanítványoknak állniuk, és ez a Lélek

adott nekik szívet, száját és bölcseséget a szólásra (Lk 21,15). A Lélek tette őket bátorságos mártirokká, merész szívűekké, hogy szenvedhesse nek testükben, lelkükben.

„Kiváltképpen pedig igen főmeszter ez a Lélek még egy dologban, hogy ő buzgóságos könyörgőket tudjon szerezni. Mert mint a tűz, mikor jól kezd égni, a lángja felűt, azonképpen midőn a szent Lélek a szívben vagy, felűti, felveri a fohászokodásokat mennyekben.” Megtanít minket, hogyan kell nekünk a mi könyörgésünkben fiú bizalommal az Istennek színe elé járulnunk. Figyelmeztet: „...senki sem mondhatja: »Jézus Úr«, csakis a Szentlélek által.” (1Kor 12,3) Senki sem imádkozhat úgy, mint szabadító, és mint üdvözítőjét segítségül nem hívhatja, csak ha benne lesz Jézus Krisztusnak Szentlelke.

Zakariás próféta írja: „...kiárasztom a könyörület és könyörgés lelkét...” (Zak 12,10) Pál apostol pedig azt mondja: „Mert amiért imádkozunk kell, nem tudjuk úgy kérni, ahogyan kell, de maga a Lélek esedezik értünk kimondhatatlan fohászokodásokkal.” (Róm 8,26) Micsoda nagy ajándéka ez Istennek!

Örömmel olvastam, hogy ahová a Lélek betér, ott szeretetet, örömet, békességet, türelmet, szívességet, jószágot, hűséget, szelidséget, önmegtartóztatást szerez, mert ezek a Léleknek gyümölcsei (Gal 5,22). Ezekért igyekeztem én is buzgóbban könyörögni.

E prédikáció végül arról győzött meg, hogy egyedül csak a Lélek tud igaz vigasztalást adni, amikor elcsüggedek; csak ő tud segíteni nyomorúságomban, kísértéseimben; csak ő képes biztatni, amikor keserűség vesz körül az élet nehézségei közepette; csak ő támaszt fel új életre, amikor lelkileg gyengülök, és ő tanít meg arra is, hogy bízzak Isten ígéreteiben. Ezek a későbbi megtapasztalások egyenesbe tették bizonytalan lelki életemet.

Kívánok minden pünkösdi ünnepelő testvéremnek ilyen áldott megtapasztalásokat!

■ SZENCZI LÁSZLÓ

HETI ÚTRAVALÓ

„Nem hatalommal és nem erőszakkal, hanem az én lelkemmel! – mondja a Seregek Ura.” (Zak 4,6)



Pünkösdi hetében az Útmutató reggeli és ünnepi igéi a kitöltött Szentlélek munkájáról szólnak, s „ez az a nap, mit az Úr szerzett nekünk” (GyLK 751). Isten ma is adja Szentlelkét ajándékként, hogy gyermekeit az egyház közösségébe gyűjtse: „Én a lelkemet adom belétek – ezt mondja az Úr –, és azt cselekszem, hogy az én törvényeim megőrzétek és betöltsétek.” (Ez 36,27; LK) A Szentlélek a Krisztusban való hitet teremt: „Maga a Lélek tesz bizonyoságot a mi lelkünkkel együtt, hogy Isten gyermekei vagyunk” (Róm 8,16; LK) Jézus előre megígérte: a Vigasztaló, bátorító, szószóló, „A Pártfogó pedig, a Szentlélek, akit az én nevemben küld az Atya, ő tanít majd meg titeket mindenre, és eszettekbe juttat mindent, amit én mondtam nektek.” (Jn 14,26) Dr. Luther szerint: „A Szentlélekről azt kell tanítanunk, hogy vigasztaló; ez a módosító, tiszte s tulajdonsága; mert arról biztosít, hogy bűneink meg vannak bocsátva, a halál meghalt, az ég megnyílt, s Isten ránk mosolyog.” Húsvét után ötven napra „pedig eljött a pünkösdi napja... Majd valami lángnyelvek jelentek meg előttük, amelyek szétoszlottak, és leszálltak mindegyikükre. Mindnyájan megteltek Szentlélekkel, és különféle nyelveken kezdtek beszélni...” Péter Jőelt is idézte: „Az utolsó napokban, így szól az Isten, kitöltök Lelkemből minden halandóra...” (ApCsel 2,1,3–4.17) Az Úr Jézus kérdezi mindenkor tanítványaitól: „Hát ti kinek mondotok engem?” Ez Péter vallástétele: „Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia.” A Lélek kitöltésének ünnepe a keresztény anyaszentegyház születésnapjává lett. Urunk mondta: „Te Péter vagy, és én ezen a kősziklán építem fel egyházamat...” (Mt 16,15.16.18) Pál tanítja: „A kegyelmi ajándékok között ugyan különbségek vannak, de a Lélek ugyanaz. (...) A Lélek megnyilvánulása pedig mindenkinek azért adatik, hogy használjon vele.” (1Kor 12,4.7) Az ösgyülekezet így imádkozott: „Urunk..., add meg szolgálóidnak, hogy teljes bátorsággal hirdessék igédet... Amint könyörögtek..., megteltek mindnyájan Szentlélekkel, és bátran hirdették az Isten igéjét.” (ApCsel 4,29.31) Ez történt Samáriában is: Péter és János „lementek, és imádkoztak értük... Akkor rájuk tették a kezüket, és részesültek a Szentlélek ajándékában.” (ApCsel 8,15.17) Jeruzsálemben Péter elmondta: „...a pogányokra is kitöltetted a Szentlélek ajándéka. (...) Amikor mindezt hallották, megnyugodtak, dicsőítették Istent, és így szóltak: »Akkor tehát a pogányoknak is megadta Isten a megtérést az életre.«” (ApCsel 10,45; 11,18) Barnabás és Pál, egy teljes esztendeig dolgoztak együtt a gyülekezetben... A tanítványokat pedig Antióchiában nevezték először keresztényeknek.” (ApCsel 11,26) Pál apostol Korinthusban is „bizonyoságot tett a zsidók előtt, hogy Jézus a Krisztus. Amikor azonban ellene szegültek..., ezt mondta nekik: »...Mostantól fogva a pogányokhoz megyek.«” (ApCsel 18,5.6) Ma is: „Mennyi pogány vár még a hívó szóra – / Gyűjtsd össze népedet, Szentlélek Isten!” (EÉ 245,3)

■ GARAI ANDRÁS

Tantárgygondozói pályázat

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Iroda Nevelési és Oktatási Osztálya pályázatot hirdet tantárgygondozói, szaktanácsadói feladatok ellátására a 2013. október 1. és 2014. május 31. közötti időszakra.

Pályázható területek: alsó tagozat (2 fő); testnevelés, szabadidő; osztályfőnöki; természettudomány; matematika, informatika; idegen és nemzetiségi nyelvek; történelem; művészetek (rajz és vizuális kultúra + ének); magyar; könyvtár; óvodai nevelés.

Pályázati feltételek: a köznevelési törvény által előírt felsőfokú szakirányú végzettség; legalább öt év tanítási gyakorlat; a Magyarországi Evangélikus Egyház valamely intézményében határozatlan idejű munkaviszony. Előnyt jelent: munkaközösség-vezetői, vezetőtanári gyakorlat, szakértői gyakorlat.

A pályázat tartalmazza: a szakmai önéletrajzot; az oklevél (oklevelek) másolatát; a szakterület fejlesztésére vonatkozó elképzeléseket (három évre); a főállású munkahely vezetőjének ajánlását, nyilatkozatát (arra vonatkozólag, hogy a pályázat elnyerése esetén a tantárgygondozó részére hetente egyszer a szabadnapot biztosítja).

Az országos szakmai munkaközösség-vezető, tantárgygondozó hatásköre: az evangélikus nevelési és oktatási intézményekben működő szakmai munkaközösségek (szaktanárok) munkájának összehangolása és irányítása.

Fő feladatai: éves munkaterv készítése az intézményi munkaközösségek tagjainak javaslatai, igényei alapján; éves költségigény megtervezése; folyamatos szakmai-pedagógiai információs szolgáltatás, igény szerint módszertani segédanyagok összeállítása; a helyi tantervek készítésének (adaptálásának), alkalmazásának és korrekciójának közvetlen és közvetett segítése; évente legalább két szakmai foglalkozás összehívása, tanulók számára verseny szervezése; folyamatos kapcsolattartás az iskolákkal, közreműködés az iskolai eredményerekekben; közreműködés továbbképzések, tapasztalatcsere, szakmai tanácskozások tervezésében, szervezésében, lebonyolításában; a szakmai élet eseményeinek, a szakirodalom újdonságainak figyelemmel kísérése, az ismeret továbbítása; kérdőíves igény- és elégedettségmérés a megtartott programokról; félévenként beszámoló készítése a végzett munkáról.

A tantárgygondozó feladatát megbízási szerződéssel látja el, éves tiszteletdíja bruttó 300 ezer forint; az összeg félévente kerül kifizetésre.

A pályázatot két példányban 2013. június 7-ig lehet benyújtani a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Iroda Nevelési és Oktatási Osztályának osztályvezetőjéhez (1085 Budapest, Üllői út 24.).

A pályázattal kapcsolatos további felvilágosítás Varga Márta osztályvezetőtől kérhető. Tel.: 20/399-0464.

Ökumenikus lelkészi és munkatársi konferencia Révfülpön

Szeretettel hívjuk a testvéreket ez évi lelkészi (és munkatársi) missziói konferenciánkra, amelyet az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban (8253 Révfülp, Füredi út 1.) tartunk június 24–28. között. Konferenciánk témája: *Evangelizáció a misszió mai lehetőségei és realitásai között.*

A jelentkezési határidő: május 15. A jelentkezési lap a MEÖT honlapján (www.meot.hu) megtalálható letölthető formátumban. A jelentkezési lapokat a MEÖT ökumenikus missziói konferencia, 1117 Budapest, Magyar tudósok körútja 3. címre kérjük visszaküldeni, vagy faxon az 1/371-2691-es számra, illetve e-mailben az oikumene@meot.hu címre. Tisztelettel tájékoztatom, hogy az evangélikus jelentkezők részvételi díját az evangélikus egyház téríti meg.

A szervezők nevében:

DR. FISCHL VILMOS
evangelikus lelkész, főtisztviselő

Program

Hétfő
16.00-tól: Érkezés, a szoba elfoglalása • 18.00: Vacsora • 19.00: Missziói alapvetés: misszió – szituáció – evangelizáció – dr. Szarka Miklós

református lelkész, családterapeuta • Megnyitó istentisztelet – Ittész István evangélikus lelkész • Napi felelős: dr. Szarka Miklós

Kedd

8.00: Imaközösség • 8.30: Reggeli • 9.15: Igetanulmány: Acta 14,1–15 – Várady Endre baptista lelkész, a Baptista Teológiai Akadémia docense • 10.00: Szünet • 10.30: Előadás: Előítéletek háritásától az evangelizációig – Dani Eszter református lelkész, a Református Zsinati Iroda missziói osztályának vezetője • 12.30: Ebéd • 16.00: Csoportfoglalkozás • 18.00: Vacsora • 19.00: Napzáró igehirdetés – Ittész István evangélikus lelkész • Napi felelős: Szeverényi János evangélikus országos missziói lelkész

Szerda

8.00: Imaközösség • 8.30: Reggeli • 9.15: Igetanulmány: Acta 16,11–34 – Várady Endre baptista lelkész • 10.00: Szünet • 10.30: Előadás: Krízis nyomán evangelizáció – Bakay Péter evangélikus romamissziós referens • 12.30: Ebéd • 16.00: Csoportfoglalkozás • 18.00: Vacsora • 19.00: Napzáró igehirdetés – Ittész István

evangelikus lelkész • Napi felelős: dr. Hecker Frigyes metodista lelkész, nyugalmazott szuperintendens

Csütörtök

8.00: Imaközösség • 8.30: Reggeli • 9.15: Igetanulmány: Acta 17,22–34 – B. Pintér Márta evangélikus lelkész, a női misszió vezetője • 10.00: Szünet • 10.30: Előadás: A kapcsoló pont megtalálása evangelizáció előtt és után – Durkó István baptista lelkész, a Magyarországi Baptista Egyház missziói igazgatója • 12.30: Ebéd • 16.00: Csoportfoglalkozás • 18.00: Vacsora • 19.00: Napzáró igehirdetés – Ittész István evangélikus lelkész • Napi felelős: Nemeshegyi Zoltán baptista lelkész, a BTA docense

Péntek

8.00: Imaközösség • 8.30: Reggeli • 9.00: Igetanulmány: Acta 18,1–11 – B. Pintér Márta • 10.00: Előadás: Az evangelizáció kudarca nem vég, hanem új kezdet – dr. Khaled László metodista missziói lelkész • 11.00: Szünet • 11.15: Úrvacsorai istentisztelet • 12.30: Ebéd, elutazás • Napi felelős: dr. Szarka Miklós

PALACKPOSTA

Gyermeki szemmel

Mostanság különösen foglalkoztat a maradandó üzenetek átadásának kérdése... Amolyan hosszan elkísérő, palackba zárható, sok emberhez eljutni méltó gondolatok keresése. Nem csoda, hiszen négy év után alig néhány napja ballagott el az osztályom a soproni Eötvös-gimnáziumban.

Idézetek persze vannak. Túl sok is. Ám sok általános, semmitmondó vagy csak félig-meddig igaz bölcseséggel találkozom. Milyen jelmondatot választhat magának a búcsúzó, életének új szakaszába lépő fiatal? Mi *Áprily Lajos* versének részletét választottuk: „Ámulni még, ameddig még lehet, / amíg a szíved jó ütemre dobban, / Megőrizni a tágul szemet, / mellyel csodálkozatl gyermekkorodban.”

Hogy miért pont ezt? Talán azért, mert olyan sok körülöttünk a kész ember! Ők azok, akik azt gondolják magukról – sokszor még hangosan hirdetik is –, hogy ők már felnőtté váltak, megtanultak mindent, kialakult a személyiségük, ne akarjon rajtuk változtatni senki.

Pedig minél inkább magunkra és magunkba nézünk, annál inkább megismerhetjük személyiségünknek azokat a jegyeit, amelyeken nagyon is kelne változtatnunk. Minél ösztintebben szemléljük a képet, amelyet a lelki tükrében önmagunkról látunk, annál inkább feltörhet bennünk az igény az alakítására, formálására. S talán éppen ennek nyomán alakul ki az a nyitottság, amellyel befogadhatjuk Isten bennünket alakítani akaró evangéliumát.

Nem más ez, mint ami az első pünkösden történt. A tanítványok átélhették, hogy ott, ahol Isten Szentlelke kiárad, az emberi logikának alapvetően ellentmondó csodák is megtörténhetnek. Akár az, hogy egyéni életük fordulnak egészen más irányba, akár az, hogy több százán vagy ezren csatlakoznak a gyülekezethez.

Amikor pünkösdtől ünneplünk – sok helyen konfirmációval –, arról teszünk biznyságot, hogy a Szentlelke ma is kísér bennünket életünkben, és segít, hogy kérdéseink helyzetekben, döntéseinkben megtaláljuk a helyes választ és azt az utat, amelyet Isten jelölt ki számunkra. Az ezen való haladást segítheti egy-egy jó gondolat, klasszikus idézet vagy éppen bibliai biztatás. Mind-mind arról szól, hogy nem kész emberekre van szükség, hanem a jövőbe nyitottan tekintő, azt és önmagukat formálni képes keresztyénekre, akik az isteni elhívást meghallva készek ennek szellemében élni az életüket – sokaknak utat mutatva...
■ WAGNER SZILÁRD



Névjegy:
Wagner Szilárd

A soproni Eötvös József Evangélikus Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola iskola-lelkészeként azt az áldást tapasztalhatom meg nap mint nap, hogy fiatalok vesznek körül. Ők azok, akik arra indítanak, hogy próbáljuk meg az evangéliumot, Jézus szavát a mi nyelvünkre fordítani, mai helyzetünkben megérteni, és belőle táplálkozva tudatos, „pünkösds”, azaz a Szentlelke által teremtett hitben élni. Fontosnak tartom, hogy ennek a keresésében senki ne maradjon egyedül, hanem útítársakra találjunk egymásban.

Láthatóan evangélikus

► **Láthatóan evangélikus – ez egyházunk készülő stratégiájának mottója. Bizonyára sokan találkoztak már vele – akár lapunk hasábjain is –, de talán kevesebben gondoltak el rajta. Mi most három fiatalt kértünk arra, hogy röviden fogalmazzák meg, számukra mit jelent evangélikusnak lenni, illetve szerintük miként lehetne az evangélikus identitást még láthatóbbá tenni. (V. J.)**

Számomra fontos, hogy evangélikus vagyok, mert nagyon jó közösségnek lehetek a tagja. Ugyanakkor a hit a legfontosabb, ami egy bizonyos biztonság, stabilitást ad az életben.

Kecskeméten evangélikusnak lenni különleges, hiszen a gyülekezet nem hatalmas, éppen ezért családias a hangulat, mindig szeretettel várnak. A templom is különbözik a többi felekezettől. Egyszerű, fehér, természetes fény világítja meg; tökéletes hely arra, hogy az ember elcsendesedjen és imádkozzon. Az úrvacsora alkalmával „lehetjük” a terünk az Úr előtt, és tiszta lappal indulhatunk.

Az evangélikus ember szerény. Hiteletét nem hanyagolja el, hanem próbálja megtalálni az egyensúlyt az élettel. Egy evangélikus is szórakozhat, azonban a határokat meg kell tartani, nőnek és férfinak egyaránt. Az utcán is úgy kell megjelenni, hogy ne legyen kivrívó, de lehet izléses. Ugyanez igaz a magaviseletre is. Nemcsak a templomban kell illően viselkedni, hanem kint az utcán és egyéb közösségekben is.

Az evangélikus attól evangélikus, hogy tisztában van a saját egyháza történetével, a Biblia tanításával, és ami a legfontosabb: Jézus Krisztussal.

■ BOGDÁNDI MÁRK (15),
a Kecskeméti Református Gimnázium tanulója

Gondolkodj fordítva! – ez a címe Paul Arden könyvének, amely a kreatív, ötletes gondolkodásra ösztönöz. Számomra azonban a fordítva gondolkodás az evangélikus identitásom mottója is.

Másképp látni a világot, mint a tömeg, mint a korszellem által vezérelt emberek: elég nehéz vállalkozás. Azonban nem lehetetlen! Jézusnak például sikerült. Ő nem igyekezett megfelelni a konvencióknak, a felé irányuló elvárásoknak vagy az épp aktuális hatalom nyomásának. Szeretni jött az embereket, és ez bizony azzal járt, hogy prostituáltakkal beszélgetett, és bűnösökkel vacsorázott. Vajon érdekelte őt, hogy ezért az emberek mit gondolnak róla, hogy kibeszélik a háta mögött, és lenézik? Nem! Mert ő fordítva gondolkodott!

Egy másik – persze Jézushoz nem hasonlítható – úttörő személy volt *Luther Márton*. Ő merete újraértelmezni a középkori egyház tanítását, és volt bátorsága rámutatni a hibáira. Szenvedélyesen szembeszállt a hatalommal, hogy megmutassa: Jézus üzenete nem tűr emberi elnyomást, mindenkinek szól, és mindenkinek joga van hallani. Vajon érdekelte, hogy emiatt máglyán akarják megégetni? Igen! De legyőzte félelmeit, és haladt tovább a fordítva gondolkodás útján.

Evangélikusnak lenni számomra annyi, hogy nem vakon követek egy tanrendszert, hanem szabadon gondolkodom az egyház tanításáról, és hitemet a való életben tapasztalom meg! Ma ezer irányból akarják nekünk megmondani, hogy mit tegyünk, mások érdekeinek vagyunk kiszolgáltatva. Te, evangélikus testvérem, azonban ne abban higgy, amit hallasz, és amit látsz. Annak higgy, akit nem látsz, és nem hallasz, mégis gondolat viseli *Gondolkodj fordítva!*

■ KOVÁCS BARBARA (22),
a pilisi gyülekezet tagja, III. éves teológus-lelkész és kommunikáció szakos hallgató

Az oldalt szerkesztette: VITÁLIS JUDIT

„Nem rejthető el a hegyen épült város” (Mt 5,14) – talán erre az igére fordíthatnánk le egyházunk stratégiájának jelmondatát. Nem panaszkodhatunk, hiszen ahhoz a felekezethez tartozunk, amelynek már nevében is benne van az örömhír. Gyakran talán mégis komorak, komolyak vagyunk, túlságosan beleveszünk a szürke, búslakodó társadalomba.

A kérdés pedig éppen az, hogy miként tudjuk az örömhírt a mindennapok során továbbadni, személyiségünkkel világítani a többi ember között.

Ahhoz azonban, hogy világítsunk, továbbadjuk már létünkkel is az örömhírt, nekünk kellene percenként felismernünk, hogy mekkora ajándék birtokosai vagyunk. *Luther* az asztala lapjára véste a mondatot – „Meg vagyok kereszteleve” –, hogy a küzdelmes mindennapok során se tévessze ezt szem elől. Vajon nekünk milyen gyakran jut eszünkbe a homlokunkra öntött néhány csepp víz?

Evangélikusként élni annyit kellene, hogy jelentsen, hogy felismerem bűneimet, ugyanakkor hálával elfogadom azt a kegyelmet, amelyről a nevünkben is megtalálható evangélium szól. Ha ezt valóban komolyan vennénk, az utolsó „lépés”, az őszinte hálával, derével, életünkkel való világítás nem is lenne igazi feladat, mindössze természetes következménye a Luther által is naponta izlelgetett mondatnak. Így lehetünk nemcsak láthatóan evangélikusok, hanem világító keresztyének is.

■ LÁSZLÓ JENŐ CSABA (30)
jogtanácsos,
a pusztaföldvári gyülekezet kántora,
az *EvÉlet* ifjúsági oldalának
korábbi rovatvezetője

Ismét megmozdul az ország június 1-jén

Ez az a nap! a Papp László Budapest Sportarénában

► **„Fontosnak tartjuk, hogy minden évben legyen egy olyan nap, amikor Isten népe – függetlenül attól, hogy milyen keresztény közösségbe tartozik – közösen keresi Isten akaratát, és egységben jön elé. Nem sok élmény hasonlítható ahhoz, mint amikor több ezer lelkes szív együtt dobban, együtt imádkozik, és dicsőíti Istent. Imádkozunk nemzetünk megújulásáért, az egyházért, a családokért, a fiatalokért, a szűkebben lévőkért. Hiszünk benne, hogy jó hatással lehetünk társadalmunkra, ha fel tudjuk mutatni azt, hogy hívő keresztények egymást elfogadva járulunk Isten színe elé. A zene és Isten dicsőítése összekötő kapocs testvérek között. A résztvevők számára nagy megerősítést jelent látni a hívők sokaságát, és jó lehetőség ez a találkozásra is” – hangsúlyozta lapunknak László Viktor, az *Ez az a nap!* Szervezőiroda vezetője (*képviselet*), aki a június 1-i rendezvénnyel kapcsolatban némi háttérinformációval is szolgált.**

– Az idei *Ez az a nap!* zenei világa igen színes és sokrétű. Régi vágyunk volt, hogy az Egyesült Államok egyik legkedveltebb dicsőítő zenekara, a texasi *Gateway Worship* köztünk szolgáljon, idén ez megvalósul. *Israel Houghton & New Breed* neve már igen ismerősen cseng a magyar testvérek körében is. Reméljük, hogy a zenéje, a biznyságtétele sokak számára lesz bátorító.

Az együttesről el kell mondjuk, hogy ötvözi a gospel, a rock, az R&B és a dzsessz elemeit, a szerzeményeik pedig az életről, az elfogadásról és az örömhírről szólnak – mindenkinek.

Israel Houghton édesanyja mindössze tizenhét éves volt, amikor várandós lett, ráadásul egy fekete férfitől egy olyan közegben, ahol a faji előítéletek nagyon erősen hatottak. Szülei az abortuszt javasolták neki, de *Margaret* úgy döntött, megtartja a babát! Nyolc hónapos terhes volt, amikor gyermeke apja elhagyta.

Az anya egyedül maradt, drogozni kezdett, az állam pedig el akarta venni tőle a gyermeket, mivel alkalmatlannak tartották az anyaságra. Ekkor odament hozzá az utcán egy ismeretlen nő, és ezt mondta: „Nem ismerlek téged, és nem akarom megnehezíteni a helyzetet, de amikor

a kocsimmal az előbb elmentem melletted, azt éreztem, hogy meg kell mondjam neked: Jézus szeret téged! Ő nem felejtett el. Minden rendben lesz.”



Ezek a szavak annyira mélyen megérintették az anyát, hogy ott, San Diego utcáján azonnal befogadta Jézust az életébe. Fiát is azután nevezte el Israelnek, hogy a Bibliában olvasott Izrael történetéről.

Ez a kisgyermek azóta felnőtt, és Isten hatalmasan használja őt! A név keresztény zenei díjakon kívül öt Grammyvel is jutalmazta a világ Izrael zenéjét. Bárhol jár, azt hirdeti,



hogy a dicsőítésnek nincs színe, Isten nem tesz különbséget.

Az idei *Ez az a nap!* kiegészül egy egész napos dicsőítő konferenciával, amely május 31-én, pénteken lesz.

képviselettelte magát a színpadokon. Idén egy német ajkú, de Magyarországon is nagyon jól ismert, mi több, igen népszerű igehirdető fog prédikálni. – Ulrich Parzany német evangélikus lelkész az alkalom előtt szemináriumot is tart vezetők, pásztorok részére. Ma valóban őt tartjuk Európa egyik legnagyobb hatású szolgáltatójának...

– *Örömmel hallom, hogy idén is lesz ezerfős kórus!*

– Igény mutatkozott rá, hogy ismét színpadra lépjen Magyarország legnagyobb kórusa. Míg tavaly a *Reménység Fesztivál*on főleg kisebb-nagyobb létszámú kórusokból állt össze az ezer fő, idén rengeteg egyéni jelentkező regisztrált.

– *Tizenharmadik éve töretlen lelkesedéssel szerveznek keresztény eseményeket. Mi motiválja Önt és munkatársait?*

– Magyarországnak változásra van szüksége, és Isten a változást az egyházban fogja elkezdni. Célunk a keresztények egységének előmozdítása, közös tanúságtétel Urunkról, Jézus Krisztusról. Ezt megenni nem-hogy nem tudjuk, nem is lehet. Csak egyre buzgóbban előremenni. Egy irányba!

■ CSAPÓ SZILVIA

Kulturális identitás: a vallás szerepe Európában

Konferencia Szegeden

► **A Szegedi Tudományegyetem (SZTE) Állam- és Jogtudományi Karán működő európai uniós információs iroda április 25-én Kulturális identitás: a vallás szerepe Európában címmel rendezett nemzetközi konferenciát. A szervezők arra kívánták felhívni a figyelmet, hogy minden látogatónak, vallásosságának fontos szerepe van az európai identitás meghatározásában.**

Trócsányi László, az egyetem professzora, párizsi magyar nagykövét megnyitójában utalt Jacques Delorsnak, az Európai Bizottság korábbi elnökének (1985–1995) tervére: lelket kell adni Európának (1992).

Az Európai Unió (EU) demokráciadeficitben szenved, és bár a többségnek húsz-harminc évvel ezelőtt egyértelmű volt, hogy szükséges az integráció, ma nem igazán tudják, mit várjanak. Az egység azt jelenti, hogy azonosak az értékeink, de nemzeti sajátosságaink, alkutunk, identitásunk különbözik. Közös elv a szubszidiaritás – amelyet az EU a katolikus egyháztól vett át – és a szolidaritás, amely többek között a kohéziós és agrártámogatásokban nyilvánul meg. Az egyháznak, vallásnak fontos szerepe van abban, hogy ne a széthúzás, hanem a kölcsönös felelősség érvényesüljön.

Kiss-Rigó László szegedi-csanádi megyés püspök *A vallások szerepe a változó Európában* című előadásában hangsúlyozta: nagy a fejlődés ahhoz képest, hogy a kommunizmus idején „a vallás a nép ópiuma” és „az osztályharc akadály” volt.

Az egyház mai szerepét a következőkben emelte ki: Szükséges az értékek hangsúlyozása; önpusztítás, ha identitásunkat feladjuk. Erre az angol példa: ne hogy *Christmast* mondjunk, Krisztusra utalva, mert ezzel sértjük a más vallásúak érzékenységét. Ugyanígy az elmúlt télen Brüsszelben a karácsonyfát pótló ormótlán szerkezet. Önmagában szép dolog a tolerancia, a diszkrimináció elvetése, csak az a baj, hogy a politikailag korrekt beszéd művelői „álszent, képmutató kettős mércét” alkalmaznak. „A gyógy mód a világos evangéliumi beszéd: igen, igen, nem, nem.”

A vallások feladata a konfliktusok gyógyítása, kezelése. Például a magyar-szlovák viszony végleges tisztázása. Ha igazán vallásos embereknek sikerül találkozniuk egymással, akkor

nincs konfliktus, de ez sajnos a közönségen belül sem működik. Az önkritika sokkal inkább kötelességünk és feladatunk, mint gondolnánk.

Rüdiger Noll, az Európai Egyházak Konferenciájának távozó brüsszeli képviselője elmondta, hogy 2001. szeptember 11. után – de már a balkáni háború után is – több országban alakultak vallásközi tanácsok, illetve erősödött az ökumené. A párbeszédnek helyi szinten (is) kell érvényesülnie. Vallásközi párbeszédet a saját hitükben jól meggyökeresedett emberek folytathatnak igazán. Ennek célja a közös cselekvés a béke, az igazságosság és a teremtett világ megőrzése érdekében. Vagyis nem a másik megváltoztatása, de néven kell nevezni a konfliktusokat. Utalt az európai ökumenikus charta (2001) utolsó fejezetére, amely elmélyült párbeszédre buzdít a zsidósággal, közös értékek keresésére az iszlámmal és általában mindazokkal, akikkel lehetséges.

Hölvényi György, az Emberi Erőforrások Minisztériuma egyházi és társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkára elmondta: fontos, hogy Magyarországról hiteles információkat adjunk. Amikor Európáról beszélünk, ez nem teljesen esik egybe az EU-val. Európának nincs vége, hanem valahol a kamaszkorát éli. Eközben „valahol nem normális”, hogy ez az egyetlen kontinens, amely deklaráltan vallás nélkül szeretné megoldani a gondjait. Ez azonban még nem jelent vallástalanságot.

A tervezett európai alkotmány (2003) preambulumból kimaradt a kereszténység említése, főleg azért, mert a francia szemlélet nem tette lehetővé. Viszont igencsak jelentős, hogy az EU működéséről szóló lisszaboni szerződés (2009) 17. cikkelye az első, amely jogilag kötelező az egyházakkal, vallásokkal folytatott párbeszéd vonatkozásában.

Az EU szándéka a vallási diszkrimináció tilalmának gyakorlati érvényesítése. A konfliktusoknak megvannak a vallási szempontjai is, de nem a vallás tehet mindenről. Nincs más út, mint a párbeszéd megtanulása. A muszlimok nem értik, Európa miért nem büszke arra, hogy keresztény. A társadalom egészének látnia kell, hogy a különböző felekezetek képesek együtt dolgozni, ez teszi hitelessé őket.

Az egyetem előadója, Sulyok Tamás ügyvéd, osztrák tiszteletbeli konzul elmondta, hogy a felvilágosodás nem volt képes integrálni a vallást. Franciaországban a köztársaság a római katolikus egyház ellen jött

létre, de nem szabadul annak értékétől. Az EU a keresztény eszmeiség jegyében fogant. Robert Schuman egykori francia külügyminiszter, az EU egyik alapítója annak idején figyelmeztetett, hogy Európa vagy keresztény lesz, vagy nem lesz. A mai alapértékek szekularizált keresztény értékek. El kell döntenünk, hogy a 21. század a spiritualitásé lesz-e, vagy az ateizmusé marad.

Rebecca Catto, a Coventryi Egyetem tudományos kutatója szerint a fiatalok toleránsabbak, s ez a tolerancia többé-kevésbé közömbösségbe megy át, nem akarnak elköteleződni. Csökken részvételük a nemzeti politikai színtéren, de bizonyos kérdésekben – például a környezetvédelem területén – jelentős lehet.

Máté-Tóth András, az SZTE Vallástudományi Tanszékének vezetője a Hans Küng-féle *világethosz* híres jelszavára utalt: nincs béke a vallások közötti béke nélkül. Kelet- és Közép-Európában nem, így Magyarországon sem halt meg a vallás a diktatúra idején. Ha vége is a diktatúrának, adott esetben demokratikus viszonyok között is ki lehet kényszeríteni „az egyedüli igazságot”. Az egyháznak és a politikának is sokat kell még tanulnia. „Menetelni kell, a térképet menet közben rajzoljuk.”

Martin Ramstedt, a Max Planck Szociálintropológiai Intézet tudományos főmunkatársa szerint Nyugat-Európában a vallásosság hatása a munkahelyeken is érezhetőbb, növekvően az új pogányság, a New Age, az ezotéria, és előfordulnak összeütközések a különböző kultúrák között.

Végül a vendéglátók nevében Pál József, az SZTE rektorhelyettese köszönte meg az előadásokat és a részvételt.

Örvendetes volt hallani, hogy egyre több ember számára fontosak a valódi „európai értékek”. Csak azok számára nem nyilvánvaló, hogy ezek a keresztény/kereszténységéből származó értékek, akik nem hajlandók szembenézni a ténnyel. Más vallások, más kultúrák képviselőivel is csak úgy folytathatunk értelmes párbeszédet, mások értékeit is akkor láthatjuk meg igazán, ha tisztában vagyunk a sajátjainkkal.

■ SZENTPÉTERY PÉTER

Az írás a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának honlapján (www.meot.hu) megjelent beszámolóinak a szerző által rövidített változata

Egy tálnyi szeretet

Négy száz adag székelykáposztát osztottak ki április 27-én a rászorulóknak a Győri Evangélikus Szeretetház udvarán. A tapasztalatok alapján tervezik, hogy a jövőben is szerveznek hasonló karitatív alkalmakat.

– A négy száz adag székelykáposztát, amelyet főztünk, részben munkatársaink, részben pedig a Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ kilencedik osztályos diák önkéntesei osztották ki – számolt be lapunknak dr. Szilvássy Péter Eszter, a szeretetház vezetője. – Számos helyen meghirdettük az akciót, de az emberek egymásnak is továbbadták a hirt,

egyre többen jöttek éthordóval, edénnyel. Annyit főztünk, hogy még maradt is, azt pedig kivittük a likócsi segítőházba a hajléktalanoknak.

Szilvássy Péter Eszter megjegyezte: jóleső érzés volt megélni, hogy a láthatóan „nyomorult” helyzetből érkezők milyen hálával fogadták az egy tálnyi szeretetet.

Az ételosztásban részt vevő evangélikus iskolások is hasonlóképpen nyilatkoztak.

– Jó volt látni az örömeiket, a csillogó szemeket, hogy végre jóllakhatnak. Azt viszont elszomorítóan tartom, hogy ennyi szegény ember

él körülöttünk, és ennyien szorulnak rá, hogy ilyen módon jussanak meleg ételhez. Szívesen segítettünk, mert jót tenni, szeretetet adni nagyon jó dolog – hangsúlyozta társai nevében is Csontos Zsófia.

Szilvássy Péter Eszter a hétfői tapasztalatok alapján munkatársaival folytatást tervez.

– A diakónia, a szeretetszolgálat keretében nagy szükség van az ilyen alkalmakra, hogy az emberek megismerhessék – ahogy Szezhlo Gábor embermentő evangélikus lelkész nevezte – a „kezek evangéliumát”.

■ GÜLCH CSABA

Kantátaest Zuglóban

Kantátaestre invitáljuk az érdeklődőket május 26-án, vasárnap 18 órára a zuglói evangélikus templomba. A zenés áhítaton *Diétrich Buxtehude Jesu meine Freude* (BuxWV 60), valamint *Johann Sebastian Bach Sei Lob und Ehr* (BWV 117) című kantátája hangzik el.

Az énekeskönyvünk 56. énekének szövegét feldolgozó Bach-mű minden tétele ezzel a felszólítással végződik: „Dicsőség Istenünknek!” Ez a refrén szolgál a kantátaest mottójául is: *Soli Deo Gloria!*

A koncert közreműködői – *Németh Renáta* (szoprán), *Takács Zsuzsanna* (mezzo), *Fekete Károly* (basszus), a *Zuglói continuo kamarazenekar* (koncertmester: *Kerekes Tibor*) és a *Zuglói evangélikus énekkar Fekete Anikó* vezényletével – szeretettel várnak és hívnak minden érdeklődőt! A belépés ingyenes, adományaikat a sorozat fenntartására szívesen fogadjuk!

Lelkészkadémi

Mivel most alakul a Lelkészkadémia új szervezete és vezetősége, az átmeneti időben (a 2013. évben) az ügy iránt elkötelezett egyházi vezetők megbízásából három lelkeszkadémiai kurzust szervezünk egyházunk oktatási központjában Révfülpön.

A Lelkészkadémia következő alkalmát június 2–6. között *Itt az Isten köztünk* címmel tartjuk a magyar evangélikus istentisztelet teológiai és gyakorlati kérdéseiről. A program vasárnap este kezdődik, és csütörtökön reggeli áhítattal ér véget. A kurzus vezetője dr. Fabiny Tibor professzor, házigazdája és előadója dr. Hafenschker Károly lelkész, az igetanyulmányokat *Itt és János* nyugalmazott püspök tartja.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk erre az alkalomra, amely tanulási lehetőséget, továbbképzést, testi-lelki-szellemi töltekezést, testvéri közösséget kínál. A kurzus elvégzése beleszámít a törvény által előírt továbbképzési rendbe.

Jelentkezni lehet a revfulop@lutheran.hu e-mail címen május 17-ig. A szervező közösség nevében:

DR. FABINY TIBOR ÉS DR. HAFENSCHER KÁROLY

Felvétel a Biblia Szövetség Bibliaiskolájába

A Biblia Szövetség budapesti Bibliaiskolája felvételt hirdet szeptemberben induló képzésére. Szeretettel várjuk azok jelentkezését, akik vágyanak arra, hogy jobban megismerjék Jézus Krisztust, és szeretetből szolgálják őt munkahelyükön, családjukban és gyülekezetükben.

2 + 1 éves képzésünket szeptembertől júniusig minden hónap második szombatján tartjuk Budapesten. *Jelentkezési határidő: május 31.*

Az oktatás tematikája: 1. év: Ó- és Újszövetség (bevezetés, bibliáismeret, kortörténet) • 2. év: bibliateológia (a Biblia egységes üzenetének kibontakozása), dogmatika (a keresztény hit rendszerbe foglalva), etika (a keresztény élet normái), hermeneutika (az írásmagyarázat módszere), gyakorlati kereszténység • 3. év: gyülekezeti élet (bibliai tanítás a gyülekezetéről és az egyes gyülekezeti szolgálatokról), lelkigondozás, apologetika (kereszténység és a többi világnézet), evangélizáció (hitünk továbbadása másoknak).



Jelentkezés és további információ: www.bpbibliaiskola.hu.

Missziói konferencia

„Kegelemből van üdvösségetek...” (Ef 2,8)

Konferencia lesz az Evangélikus Missziói Központ szervezésében június 30. és július 4. között a piliscsabai Béthel Evangélikus Missziói Otthonban (Széchenyi u. 8–12., a vasútállomás közelében).

Szolgálattévők: *Szemerei János* püspök; *Orbán Attila* misszionárius-lelkész (Szarazd); dr. *Molnár Róbert*, Kübekháza polgármestere; *B. Pintér Márta* lelkész, az evangélikus női missziói szolgálat vezetője; *Györfi Mihály* nyírteleki evangélikus lelkész; *Lakatos Zoltán* református lelkipásztor (Debrecen); *Deák László* evangélikus iskolalelkész (Budapest); *Kósa Gergely* evangélikus lelkész (Bokod); *Bódis Miklós* erdélyi református lelkipásztor; *Csákány Marianna*, *Szűcs Péter Pál*, *Balogh Tibor*, *Káli-Horvát Kálmán* előadóművészek és a rádiómisszió munkatársai.

Részvételi díj: 8200 Ft, 4–10 éves korúaknak 4100 Ft (+ 600 Ft ágyenyomtatás; aki ágyenyomtatást hoz, annak nem kell fizetnie a mosatást). A részvételi díj támogatott, és nem fedezi a konferencia költségeit. Akinek van lehetősége többet adni, köszönettel vesszük.

Idén nyáron vonattal nem lehet utazni Piliscsabára. Busz indul Budapestről az Árpád híd pesti oldalától. Piliscsabán a vasútállomásig jön a busz.

Jelentkezési határidő: június 10. Jelentkezni lehet postai úton, telefonon vagy e-mailben az Evangélikus Missziói Központ címén: 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40.; tel.: 1/400-3057; e-mail: evmis@lutheran.hu.

Az emlékezés virágai

Százhetvenöt esztendővel ezelőtt, 1838. május 1-jén született *Zsilinszky Mihály* politikus, történész, vallás- és közoktatásügyi államtitkár, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, számos történelmi és művészettörténelmi tanulmány szerzője, *Bajcsy-Zsilinszky Endre* édesapjának testvérbátyja.

A Bajcsy-Zsilinszky Endre Emlékbizottság nevében *Kerecsényi Zoltán* ügyvezető nemzeti szintű szalaggal átkötött virágot helyezett el május 6-án a nagy múltú Zsilinszky család neves tagjának emlékére a Fiumei úti Nem-

zeti Sírkertben (*képiünkön*), illetve szintén virágot helyezett *Radnóti Miklós* sír-emlékére a mártír költő május 5-i születésnapja alkalmából.

■ VESZPRÉMI GYŐZŐ



Istentiszteleti rend • 2013. május 19.

Pünkösd ünnepe. Liturgikus szín: piros.

Lekció: ApCsel 2,1-13; 4Móz 11,11-17.24-25. Textus: Jn 4,4-19.28-30. Énekek: 229., 239.

Budavár, I., Táncsics M. utca 28. de. 9. (úrv.) Bence Imre; **Budavár, I., Bécsi kapu tér** de. 9. (német, úrv., konfirmáció) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Balicza Iván; du. 6. Bence Imre; **Fébé, II., Hűvösvölgyi út 193.** de. 9. (úrv.) Sztójanovics András; **Sarepta, II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. (úrv.) Sztójanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv., összegyűlekezés napja) Donáth László; du. 2.; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (úrv.) Bálintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstüick M. u. 36-38.** de. 10. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **Deák tér, V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Cselovszky Ferenc; de. 11. (úrv., kantátazenés istentisztelet) Gáncs Péter; du. 6. Gerőfiné dr. Brebovszky Éva; **Fasor, VII., Városligeti fasor 17.** de. fél 10. (angol nyelvű, úrv.) Scott Ryll; de. 11. (úrv.) Aradi György; **Józsefváros, VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. (úrv.) Románné Bolba Márta; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák, úrv.) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31-33.** de. 9. (úrv.) Románné Bolba Márta; **Ferencváros, IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. (úrv., konfirmáció) Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Blázy Árpád; de. fél 11. (úrv., zenés) dr. Blázy Árpád; de. fél 11. (gyermek-istentisztelet) Gáncs Tamás; du. 6. dr. Blázy Árpádné; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; **XI., Egyetemi és főiskolai gyülekezet, Magyar tudósok krt. 3.** du. 6. (pünkösd interaktív istentisztelet); **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Balicza Iván; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; **Angyalföld, XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. (úrv.) Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lócsei út 32.** de. 11. (úrv., konfirmáció) Tamásy Tamás; **XIV., Gyarmat u. 14.** de. fél 10. (úrv.) Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Régi Főti út 73. (nagytemplom)** de. 10. (úrv., konfirmáció) Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10-11.** de. 10. (úrv., konfirmáció) Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Rózsalevél u. 46.** de. fél 11. (úrv., konfirmáció jubileum) Vető István; **Mátyásföld, XVI., Prodam u. 24.** de. 9. (úrv.) Vető István; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. (úrv.) Kovács Áron; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. (úrv.) Kovács Áron; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) Deák László; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. (úrv.) Deák László; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. (úrv.) Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. (úrv.) Széll Éva; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (úrv.) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. (úrv.) Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Hokker Zsolt; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. (úrv.) dr. Lackner Pál; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. (úrv.) Endreffy Géza; **Herceghalom, Gesztenyes u. 28. (ökumenikus templom)** du. 3. (úrv.) Endreffy Géza; **Törökbálint, József Attila u. 31. (református templom)** de. fél 9. (úrv.) Endreffy Géza.

Istentiszteleti rend • 2013. május 20.

Pünkösd második napja. Liturgikus szín: piros.

Lekció: ApCsel 10,34.42-48; 1Móz 11,1-9. Textus: Mt 16,13-18. Énekek: 234/231.

Budavár, I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bence Imre; de. 11. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; **Budavár, I., Táncsics M. utca 28.** de. 10. (német, úrv.) Johannes Erlbruch; **Fébé, II., Hűvösvölgyi út 193.** de. 9. D. Keveházi László; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Missura Tibor; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. Fülöp Attila; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (úrv.) Horváth Ferenc; **Deák tér, V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Gerőfiné dr. Brebovszky Éva; de. 11. (úrv.) Cselovszky Ferenc; du. 6. (ökumenikus istentisztelet); **Fasor, VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Pelikán András; **Józsefváros, VIII., Karácsony S. u. 31-33.** de. 9. Románné Bolba Márta; **Ferencváros, IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás, liturgus: Muntag Lőrinc; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. (úrv.) Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Gáncs Tamás; de. fél 11. (úrv., zenés) Gáncs Tamás; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. (úrv.) dr. Blázy Árpád; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Szilvia; **Angyalföld, XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lócsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; **XIV., Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Régi Főti út 73. (nagytemplom)** de. 10. (úrv.) Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10-11.** de. 10. (úrv.) Fekete Gy. Viktor; **Cinkota, XVI., Rózsalevél u. 46.** de. fél 11. (úrv., vizsga-istentisztelet) Halász Alexandra; **Mátyásföld, XVI., Prodam u. 24.** de. 9. (úrv.) Halász Alexandra; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Kovács Áron; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Nagyné Szeker Éva; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Nagyné Szeker Éva; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. dr. Korányi András; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. dr. Korányi András; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Éva; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (úrv.) Győri János Sámuel; du. 5. (zenés áhítat); **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. (úrv.) Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv., konfirmáció) Hokker Zsolt; **Biatorbágy, Faluház, Baross Gábor u. 1.** de. fél 9. Endreffy Géza; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. (úrv.) dr. Lackner Pál; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Solymár, református templom** de. 10. (úrv., ökumenikus istentisztelet) Fodor Viktor.

Összeállította: BALLA MÁRIA

Kétszáz éve született Søren Kierkegaard

Május 5-én volt a dán teológus, gondolkodó születésének kétszázadik évfordulója. Bizonyára sokan ismernek frappáns, sokszor mosolyt fakasztó idézeteket, anekdotákat tőle. „Nősülj meg, és megbánod. Ne nősülj meg, azt is megbánod.” Vagy amikor a bohóc a színpadon értesül arról, hogy tűz ütött ki a színházban, és mindenkit felszólít, hogy meneküljön, a közönség pedig viharos tapsal fogadja a vicces bejelentést.

Szellemes mű a *Vagy-vagy* és *A csábító naplója* is, de a valóság az, hogy Kierkegaard írásai nehéz olvasmányok, mondanivalójukat teljes mélységükben megérteni nem könnyű.

Kierkegaard nem filozófiai rendszert alkotott, mint például *Kant* vagy *Hegel*, módszere inkább *Szókratész*éhoz hasonlít. Helyzeteket mutat be, kérdéseket tesz fel, amelyekre az olvasónak kell megadnia a feleletet. Az egyént akarja megszólítani (*hiin enkelte*). A magyar nyelvben különösen jól érthető az *egy-én*.

Általános, mindenkire vonatkozó igazságok nincsenek. Azt mondta, hogy az élet feladat, amelyet kinek-kinek magának kell felvállalnia. Aki nem akarja tudatosítani és felvállalni a feladatot, az is választott, egyé-

ni döntést hozott: a tömeggel akar sodródni. Időszerű kérdés ez, amikor sokan csak azt figyelik, hogy más mit tesz, hogy miként lehetek én is olyan, mint a sikeresek, a híresek.

Élesen fordult szembe az evangélikus dán népegyházzal, ahol tömeges

Azóta azonban rengeteget írtak róla, és nincs olyan 20. századi gondolkodó, akit ne ihlettek volna meg gondolatai.

Elsősorban teológus volt. Foglalkoztatta Ábrahám története, aki Isten iránti engedelmességében mindent kész feláldozni. Felteszi a kérdést: Létezhet-e olyan Isten iránti elkötelezettség, amely minden más erkölcsi normát felülír?

Itt nem az ő munkásságát akarom ismertetni – erre mások hivatottabbak –, a sokéves ismerkedés és olvasgatás alapján csupán két fontos felismerésről szeretnék írni. Az egyik, hogy az igazság nem személyektől független tényeken alapuló megállapítás, állítás, hanem személyes meggyőződés, hiteles életvitel. Kierkegaard ugyan ezt kifejezetten

nem mondta, de az igazság egy személyhez, Jézus Krisztushoz való viszonyom – nem elmélet, nem teológia, hanem a mindennapi életem.

Másodszor, a hit nem teológiai tanítások felismerése és elfogadása, hanem az a készség, hogy adott esetben képes legyek az óceán ezerméteres mélységébe ugrani abban a tudatban, hogy ott is szilárd talajra tehetem a lábamat.

■ SZILAS ATTILA



üdvözülést ígértek. Ha mindenki keresztény, akkor senki sem keresztény – mondta. – A kereszténység Krisztus követése, de mit követnek a papok? Az előírásokat, mert mint hivatalnokok ebből jól meg tudnak élni. (...) Na és a konfirmáció! Az örök üdvösség dolgát tizenévesekre bízzák!...

Søren Kierkegaard korának dán társadalmára és az egyházra nem volt túl nagy hatással. Sokan betegnek tartották, gúnyolódtak írásain.

IV. Gusztáv Adolf vasi hálaadó nap

A Vasi Evangélikus Egyházmegye május 26-án Sárvaron rendezi meg a IV. Gusztáv Adolf vasi hálaadó napot. Ezen a napon hálaadással emlékezünk meg arról, hogy területünkön négyszázöt esztendővel ezelőtt alakult meg a Kemenesaljai Egyházmegye.

Égész napos ünnepünkre szeretettel hívjuk azokat a gyülekeze-

ket lelkészeikkel együtt, amelyek valaha a Kemenesaljai Egyházmegyéhez tartoztak, de ma más egyházmegyéek területén élnek. Várjuk a hajdan Vas megyében szolgáló lelkészeket és hozzátartozóikat, és hívjuk a Vas megyéből elszármazott evangélikus testvéreinket.

Az istentisztelet, melynek liturgiáját *Gáncs Péter* elnök-püspök veze-

ti, délelőtt 10 órakor kezdődik a sárvári vár udvarán, és a délutáni programok (kiállítás, könyvbemutató, irodalmi kávéház, vetélkedők) helyszíne is a vár lesz.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk. (Kérjük a lelkészeket, hogy Luther-kabátot és – ha használják – a piros stólát hozzák magukkal.)
Az egyházmegye elnöksége

HIRDETÉS

www.digitalstand.hu

Bárhol vagyok,
velem vannak
a lapjaim.

WWW.DIGITALSTAND.HU

Olvassa
az Evangelikus Élet
digitális változatát!

Zöldellő egyház

Nyolc felekezet a jövőért

► A Vidékfejlesztési Minisztériumban mutatták be még márciusban a **Zöldellő Egyház** című könyvet, amely a környezetvédelemmel, fenntarthatósággal immáron tizenhárom éve foglalkozó **Ma & Holnap** magazin kiadójának első kötete. Bár a fő- és alcím szóhasználata kissé félreérthető, az interjúkötetben nyolc bejegyzett egyház, köztük négy keresztény felekezet képviselője – evangélikus részről egyházunknak a teremtésvédelem ügyéért felelős püspöke, **Gáncs Péter** – osztja meg gondolatait az olvasókkal fenntarthatóságról, a teremtett világ megőrzésének lehetőségeiről. A kötetről megálmodóját, **Miltényi Kingát** kérdeztem.

– *Hogyan született az ötlet, hogy az alapvetően „világi” magazin vallási szemszögből közelítse meg a fenntarthatóság kérdését, sőt erről kötetet jelentessen meg?*

– A magazinban 2009-ben jelent meg egy melléklet **Vallás és fenntarthatóság** címmel. Ez akkor még rendhagyó megközelítésnek számított. A hatás nem maradt el, rengeteg telefon és e-mailt kapott a szerkesztőség, hogy folytassuk a témát több vallás összefüggésében is. Így született a rovat, amely szintén a **Vallás és fenntarthatóság** címet kapta. 2011 decemberének egyik reggelén merült fel bennem az ötlet, hogy jó lenne egy könyv is ebben a témában, **Zöldellő Egyház** címmel...

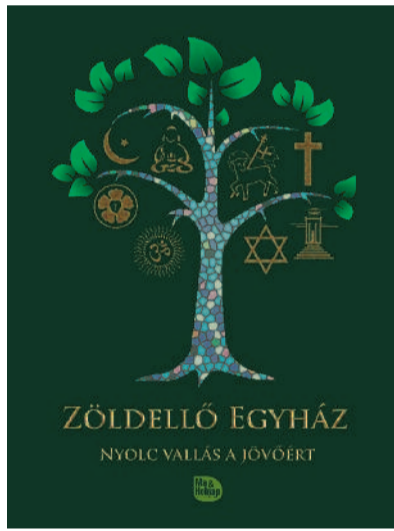
– *Mikor kezdődött a konkrét munka, és hogyan, milyen szempontok szerint választották ki a kötetbe kerülő vallási közösségeket, felekezeteket?*

– Az ötlet megszületésének pillanatától kezdve folyamatosan gondolkodtam, hogy milyen stílusú könyv legyen. Mivel az interjúkészítés áll legközelebb hozzám, ezért döntöttem e műfaj mellett. Végül 2012 februárjában kezdődött a munka. Az egyházi törvényt alapul véve választottuk ki a felekezeteket, de emellett természetesen a női ösztön és a kíváncsiság is szerepet játszott a folyamatban.

– *A kötetet lapozva olyan érzés van az embernek, mintha világ körüli utazáson venne részt. Az interjúk készítése közben nem volt nehéz belehelyezkedni a különböző vallási rendszerek, gondolatok világába? Mennyi-*

re voltak nyitottak e témában a megcsalított vezetők?

– Az egyházak vezetői részéről kivétel nélkül nyitottságot és együttműködést tapasztaltunk. A felkészülés vett igénybe sok időt: forgatni kellett az adott vallás szent könyvét, a Bibliát, a Tórárt, a heti szakaszt, vagy éppen Korán-magyarazatokat kellett olvasni. Segítette azonban a munkát, hogy esetenként többször is találkoztunk az adott vallás képviselőjével,



részt vehettünk a szertartásokon, az imákon, az istentiszteleteken. Fontos volt ez a tapasztalat, hiszen így talán a szövegen is érezhetővé vált a transzcendens jelenléte. Jómagam katolikus vagyok, de barátaim révén volt alkalmam megismerkedni a zsidó vallással, utazásaim alkalmával pedig a buddhizmussal is.

– *Összességében a hasonlóság vagy a különbözőség volt jellemző az egyes*

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL



Rovatgazda: Jerabek-Cserepes Csilla
ararat@lutheran.hu

közösségek hozzáállásában, természethez való viszonyában?

– Sok hasonlóságot tapasztaltunk a beszélgetések során. Mindegyikük esetében markánsan megfogalmazódik a természet iránti tisztelet, a felelősségvállalás. Számos példát találunk a könyvben a mértékletességre, a pusztítás tilalmára, a szolgáló szeretetre, az egymás iránti tiszteletre, hiszen ezek segítségével juthatunk el lelki békénkhez.

A könyv végén szöszedetet is közlünk, amely segítheti a szöveg megértését.

– *A kötet elkészülte után miben látja az egyházak főbb feladatait, szerepvállalását e területen?*

– Fontos, hogy az adott közösség jó példával járjon elől a környezetvédelem területén is, legyenek ilyen irányú kezdeményezések, és meghatározó tényező a közösség összetartó ereje is. Eszembe jut például a Gáncs püspök úr által is említett, helyi közösséget segítő piac, a Luther market. De jó példa lehet új beruházások vagy meglévő egyházi épületek felújítása esetén a környezetbarát megoldások alkalmazása is.

– *Milyen további terveik vannak?*

– Nagy utat tettünk meg a kötet elkészítése során. Nem titkolt szándékunk, hogy a könyvet esetleg segédanyagként is használják majd iskolákban, gyülekezetekben, ezért a következő hónapokban országsszerte számos helyen tartunk könyvbemutatót.

■ JCsCs

Zöldellő Egyház. Szerkesztette Miltényi Kinga, Doró Viktória, Dékány Zsolt. A kötet megrendelhető közvetlenül a kiadótól (honlap: <http://maesholnap.hu/>), vagy megvásárolható a Luther Kiadó könyvesboltjában is (1085 Budapest, Üllői út 24.). Ára 3900 forint.

EVÉL&LEVÉL

Szomorú vasárnap?

Tisztelt Szerkesztőség! Kérem, közöljék ezt az olvasói levelet. Üdvözlettel:
SZILAS ATTILA (*Várpalota*)

Szomorú vasárnap volt április 14. Ítéletet kellett felolvasni a szószéken. Szét-szóródott nyájról kellett hallanunk, számonkérésről. A legszomorúbb viszont az volt, hogy az *Evangélikus Életben* közölt ígéhirdetés szerint nem erről kell beszélnünk. Nincs számonkérés, nincsenek felelősök – jobban mondván, Ádám és Éva óta mindig mások a felelősök, sohasem mi.

Mert mi szorgalmasan végezzük feladatainkat, teljesítjük kötelességünket, tesszük azt, ami elő van írva!

Az ige önvizsgálatra és bűnbánatra hív bennünket, de mi másról beszélünk, mert tudjuk, hogy amit teszünk, az jó, amit mondunk, az igaz.

Teológiai igazságok hirdetésével és liturgiák felolvasásával akarjuk pártololni a nyájat – de ők nem akarnak ránk hallgatni!

Persze örömhír is van az igében: Isten Szentlelke összegyűjti a nyáj maradvékát, ha nem a mi istentiszteleteinken, akkor máshol.

(PSEUDO JEREMIÁS)

A rovatvezető (és ez esetben cikkíró) megjegyzése

A szóban forgó vasárnap dátumánál sokkal lényegesebb a liturgikus naptárban elfoglalt helye: húsvét után 2. vasárnap, a Jó Pásztor vasárnapja. Az ígéhirdetés alapja természetesen a textus, de az egyházi esztendő kontextusában. Ezen a vasárnapon éppen ezért még Jeremiás valóban ítéletes próféciája alapján is az Isten nyájának halálból föltámadt, halál fölött diadalt aratott egyetlen, igaz Jó Pásztort kell prédikálnunk, aki életét adta a nyájért. Luther nyomán azt kell kiemelni a textusból, ami Krisztust hirdeti („Was Christum treibet”).

VÉGHELYI ANTAL

Szarvasi levél

A tavasz beköszöntével újra csodálatos környezetben, a Körös partján vette kezdetét „a hét”, amelyet az evangélikus Középhegelyi Misszió Alapítvány (Szenvedélybeteg-mentő Szakszolgálat) már sokadik alkalommal hirdetett és szervezett.

„...az Úr szeretetével tele van a föld!” (Zsolt 33,5) – április 15-én ezzel a szép szöveggel nyitotta meg **Lázár Zsolt**, a Nyugat-békési Egyházmegeje esperese a hetet. Ígéhirdetésében arról beszélt, hogy Isten mindenkit szeret, de elsősorban a betegeket hívja, hogy gyógyulást nyújtson lelküknek, hogy a hit által, a hit erejével megszabaduljanak – ha szenvedélybeteg – a szenvedélyüktől.

Az esti evangélikus és a reggeli áhítatok után a napi igék csoportos megbeszélését **Erdélyi Zoltán** és **Veres-Ravai Csaba Endre** lelkészek tartották, akik az éjszakáikat is szabadá tették, hogy a lelkipásztori beszélgetés lehetőségét megadva bármikor a szabadulni vágyók segítségére legyenek. A keddi napon jelenlétével és szolgálatával megtisztelt minket a sokak által ismert **Túri Krisztina** alberti lelkész.

Kedden, szerdán és csütörtökön a délutáni szolgálatot az Ótemplomi Szeretetszolgálat Napraforgó Klubjának lelkes munkatársai színesítették újszerű, lélekmelengető programjaikkal.

A hét minden alkalommal „morzsaszedéssel” zárul. Ezen az utolsó együttléten mindenkinek lehetősége nyílik arra, hogy – miután felolvasta a hozzá eljuttatott ígét (az igés lapokat **Engi Sándor** készítette) – megossza érzéseit, gondolatait a jelenlevőkkel... Megérintette-e a szívét az Úr Jézus szeretete; kapott-e valamit ezen a héten; milyen emlékekkel, megtapasztalással megy haza? Sokak szemébe könny szökött, amikor meghallották egy kedves nőtestvérük biznyságtételét: „A szívembe költözött az Úr Jézus.”

L. E. és B. H. L.

Teremtésvédelmi verseny

Az első országos teremtésvédelmi versenynek adott otthont május 11-én a Deák téri evangélikus egyházközség gyülekezeti terme. A vetélkedőt a Magyarországi Református Egyház Ökogyülekezeti Tanácsa és a Magyarországi Evangélikus Egyház Ararat Munkacsoportja közösen hirdette meg tizenhat-tizennyolc év közötti fiatalok számára.

A második fordulóban négy csapat (két evangélikus, két református) mérte össze tudását és kreativitását. A zsűriben a három magyar tag mellett jelen volt az első helyezettet megillető nyári skóciai tanulmányút házigazda lelkésze is.

Az első helyen a fásori gimnázium evangélikus csapata, a második a hajdúnánási, a harmadikon

pedig a kiskunhalasi református csapat végzett. (A második díjat, egy balatonszárszói hétvégét a Magyarországi Evangélikus Egyház ajánlotta fel.)

Gratulálunk a győzteseknek, és egyben köszönjük mindazok munkáját, akik segítettek a verseny megvalósítását.

■ A szervezők



Szentföldi zárandoklat – 2013. november 8–14.

Már régóta készül, de még nem jutott el a Szentföldre? Itt az alkalom, hogy **Sándor Frigyesnek**, a miskolci evangélikus gyülekezet lelkészének vezetésével egy nagyszerű utazáson vegyen részt. Názáret, Kána, Kapernaum, a Holt-tenger, Maszada, Jeruzsálem Dávid városával, a lenyűgöző Hasmoneus-alagút és egyéb emlékhelyek. Érdeklődni és jelentkezni lehet: **Baksa László**, 20/824-9093 (8 és 20 óra között).

APRÓHIRDETÉSEK

Adója 1%-át ajánlja fel egykori püspökünk, **Túróczy Zoltán** munkásságának kutatására, ápolására és közkincsé tételére. Önnek nem kerül semmibe, mi minden forintot hálaival fogadunk. **Túróczy-hagyaték Alapítvány**. Adószám: 18125782-1-41.

Angol nyelvi tábor Walesben 8–17 éveseknek. Tel.: 20/886-8195, utaremenyhez.hu

Ad ébredést az Úr • Halleluja-énekek ünnepe a pesterzsébeti evangélikus templomban (Budapest XX. ker., Ady E. u. 89.) május 26-án 17 órai kezdettel. Mindenkit szeretettel várunk!

GYÁSZJELENTÉS

„Az igaz ember pedig hitből fog élni.” (Róm 1,17)

A gyászoló család és a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház vezetősége a Krisztusra alapozott feltámadás reményében tudatja, hogy egyházunk egykori főpásztor, főtisztelendő *Mózes Árpád* nyugalmazott püspök 2013. május 1-jén, életének 82. évében hazatért teremtő Istenéhez. Ravatalozására és az elbocsátó istentiszteletre a nagykárolyi evangélikus templomban május 22-én, szerdán 11 órakor kerül sor, a temetési szertartás pedig ugyanezen a napon 17 órától a kolozsvári Házsongárdi temető nagykápolnájában lesz megtartva.

A viszontlátás reményében búcsúzzunk az elhunytól! Emléke legyen áldott!

In memoriam **Peskó György**

A budavári evangélikus gyülekezet május 24-én, pénteken este fél 8-kor orgonaest keretében emlékezik a templomban legendás orgonistájára halálának tizedik és születésének nyolcvanadik évfordulója alkalmából. Orgonál utolsó növendéke, a templom jelenlegi orgonistája, *Bán István*. A belépés díjtalan. A hangversenyt a Bartók rádió rögzíti, emiatt kérjük, hogy idejében érkezzenek. Cím: Budapest I. ker., Bécsi kapu tér.

GYÁSZJELENTÉS

„Jézus mondja: Amikor ifjabb voltál, felővezéd magadat, és oda mégy, ahova akarsz. Mikor pedig megöregszel, kinyújtod a kezedet, és más övez fel téged, és oda visz, ahová nem akard.” (Jn 21,18)

Megrendüléssel tudatjuk, hogy *Bödecs Barnabás* nyugalmazott evangélikus lelkész hosszan tartó betegség után elhunyt. Búcsúztatása május 18-án, szombaton 11 órakor lesz a győr-nádorvárosi evangélikus templomban. Ugyanezen a napon 16 órakor a sári evangélikus templomból kísérik a sári temetőbe.

Koszorúk, virágok helyett a nádorvárosi templom javára virágmegváltást kérünk felajánlani.

A gyászoló család

FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból május 19-étől május 26-áig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
6.00 / Bartók rádió <i>Muzsikáló reggel</i> Vasárnapi orgonamuzsika	7.55 / Duna Tv <i>Isten kezében</i>	9.04 / Bartók rádió <i>Maurice André trombitál</i>	13.30 / Kossuth rádió <i>„Tebened bíztunk eleitől fogva...”</i> A református egyház féléórása
6.40 / Duna Tv <i>Világ-Nézet</i> Püspökkenyér	12.30 / Kossuth rádió <i>„Piros pünkösdi napján”</i> Zenés beszélgetés Szvorák Katalinnal	13.25 / M1 <i>Budapest</i> (magyar dokumentumfilm, 1999)	15.00 / Duna Tv <i>Kerekék és lépések</i> (magyar ismeretterjesztő sorozat)
9.06 / Kossuth rádió <i>Nyelveken beszélnek...</i>	13.30 / Kossuth rádió <i>Erős vár a mi Istenünk!</i> Az evangélikus egyház féléórása	14.05 / Kossuth rádió <i>Arcvonások</i> Hajda György Zsigmond famíves, restaurátor	20.25 / Duna World <i>Hitvallók és ügynökök – Az igazság szabadá tesz benneteket...</i> (magyar dokumentumfilmsorozat, 2008)
10.00 / ARD (német) <i>Evangélikus istentisztelet közvetítése</i>	15.06 / Kossuth rádió <i>Megerősítés a hitben</i>	15.35 / Duna World <i>Élő egyház (vallási híradó)</i>	21.04 / Kossuth rádió <i>Belépő</i> (kulturális magazin)
11.00 / M1 <i>Evangélikus istentisztelet közvetítése a győr-ménfőcsanakai templomból</i> Igén hirdet: dr. Percze Sándor lelkész	21.07 / Bartók rádió <i>A Purcell kórus és az Orfeo kamarazenekar játszik</i> Bach: 25. kantáta (Es ist nichts Gesundes an meinem Leibe)	20.00 / Corvinus Rádió (Sopron) <i>Lélekhangoló</i> Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (corvinusradio.hu)	21.15 / Duna Tv <i>Az én kis falum</i> (csehszlovák játékfilm, 1985) (98')
21.00 / Duna Tv <i>Valahol Európában</i> (magyar játékfilm, 1947) (100')	23.00 / Rádió 17 (Budapest) <i>Lélekhangoló</i> Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (radio17.hu)	22.10 / Bartók rádió <i>Dzsesszkoncertek</i> Lamantin dzsesszfesztivál 2012	23.05 / M1 <i>Múlt-kor (történelmi magazin)</i>
23.40 / M1 <i>A remény rabjai</i> (amerikai film, 1994) (137')		2.30 / Tv2 <i>Táncalak</i> (magyar zenés film, 2002) (67')	
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
11.07 / Kossuth rádió <i>A Hely (riportműsor)</i>	5.20 / M1 <i>Hajnali gondolatok</i>	8.45 / Duna Tv <i>Élő egyház (vallási híradó)</i>	6.00 / Bartók rádió <i>Muzsikáló reggel</i> Vasárnapi orgonamuzsika
12.05 / Bartók rádió <i>Kamarahangverseny a Régi Zeneakadémián</i> Bach: h-moll szonáta – BWV 1014	11.25 / Agnus Rádió <i>Lélekhangoló</i> Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (agnusradio.ro)	9.15 / Duna Tv <i>Élő egyház (vallási híradó)</i>	7.45 / Duna Tv <i>Világ-Nézet</i> Kereszt és toll
15.00 / Duna Tv <i>A Tisza</i> (magyar dokumentumfilmsorozat)	12.00 / Kossuth rádió <i>Déli harangszó a szügyi evangélikus templomból</i>	9.30 / Rádió 17 (Budapest) <i>Lélekhangoló</i> Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (radio17.hu, ismétlés: 23.00)	9.30 / Mezzo Tv <i>Bach: Máté-passió</i>
18.15 / M2 <i>Magyar népmesék</i> (magyar rajzfilmsorozat)	19.35 / Bartók rádió <i>A Járvi fesztiválzenekar hangversenye</i> Mendelssohn: V. (Reformáció) szimfónia	10.00 / Kossuth rádió <i>Szombat délelőtt</i> (magazinműsor)	9.40 / M1 <i>Kérdések a Bibliában</i>
21.15 / Pax Tv <i>D. Szabik Imre püspök</i> (portréműsor)	19.47 / Kossuth rádió <i>Halász Judit énekel</i> Részletek az Ismeretlen ismerős című lemezzről	11.00 / M1 <i>Református istentisztelet közvetítése Debrecenből</i>	11.00 / M1 <i>Református istentisztelet közvetítése Debrecenből</i>
21.15 / Duna Tv <i>Szerelmesfilm</i> (magyar játékfilm, 1970) (119')	20.15 / M1 <i>Legenda (zenés show-műsor)</i>	18.30 / Bartók rádió <i>Kritikus füll</i> Brahms: Német rekviem	18.30 / Bartók rádió <i>Kritikus füll</i> Brahms: Német rekviem
21.45 / M2 <i>Angi jelenti</i> (magyar dokumentumműsor)	22.20 / Duna World <i>Budapest, nőváros</i> (magyar tévéfilm, 2008)	23.50 / Duna Tv <i>MűpArt</i> Az Irie Maffia koncertje a Művészetek Palotájában	21.00 / Duna Tv <i>Hideg napok</i> (magyar játékfilm, 1966) (97')
		23.55 / M1 <i>Beatles 50! az Operaházban</i>	22.50 / Duna Tv <i>Napok, évek, évszázadok</i> Tókéczki László műsora
			23.30 / M1 <i>A népzene ünnepe</i>

■ ZSUGYEL KORNÉL

Meghívó asztali beszélgetésre

Az Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány a Petőfi Irodalmi Múzeummal együttműködve szeretettel várja az érdeklődőket következő disputájára. Disputapartner: *Heller Ágnes* filozófus és *Jutta Hausmann* evangélikus teológus, az Evangélikus Hittudományi Egyetem professzora. Téma: *A feldolgozás lehetőségei – Az Auschwitz utáni kor*. Időpont: 2013. május 30., csütörtök, 18 óra. Helyszín: Petőfi Irodalmi Múzeum, Budapest V. ker., Károlyi u. 16. A beszélgetés előben követhető a *pim.hu* oldalon. A belépő felnőtteknek 600 Ft, diákoknak, nyugdíjasoknak 300 Ft. A belépőjeggyel a Petőfi Irodalmi Múzeumot támogatja.

Evangelikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu. • **EvÉlet on-line:** www.evangelikusélet.hu. • **Hirdetésfelvétel:** hirdetes@evelet.hu.
Előfizetés: elofizetes@evelet.hu. • **Szerkesztőség:** 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108, 20/824-5519; fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetésügyi referense): Balla Mária (maria.balla@lutheran.hu).
Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu).
Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor:** Fedor Sára (sara.fedor@lutheran.hu).
Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). **Tördelőszerkesztő:** Károly György Tamás (evetel@kgyt.hu). **Munkatárs:** Kinyik Anita (kinyik.anita@lutheran.hu). **Rovatvezetők:** dr. Ecsedi Zsuzsa – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap jegye (antal.veghegyi@lutheran.hu). **Szerkesztőbizottság:** Adami Mária, B. Walkó György, dr. Fabiny Tamás, Horváth-Hegyi Áron, Kende K. Péter, Kiss Miklós, Orosz Gábor Viktor, Pröhle Gergely, Radosné Lengyel Anna, T. Pintér Károly.

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228, 20/824-5518; fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó:** Kende K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu). **Nyomdai előállítás:** Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). **Felelős vezető:** Nagy Zoltán. **Árusítja a kiadó.** **Terjeszti a Magyar Posta Zrt.** **Terjesztési ügyekben reklamáció a Magyar Posta Zrt.** Hírlapüzletág ingyenes telefonszámán: +36-80/444-444 és a Luther Kiadónál. • INDEX 25 211, ISSN 0133-1302.

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3575 Ft, fél évre 7150 Ft, egy évre 14 300 Ft, európai országba egy évre 48 100 Ft (172 euró), egyéb külföldi országba egy évre 56 320 Ft (201 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével regisztrálni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem őrizzük meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámra szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő delutáni lapzártakor kizárólag a hét végi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetésekét az hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

